

pén

Béla Szomi Kralj,

glasbenik

... fse v
muziko
obrnén!

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
30. junija
2005,
124. številka

Zgodba
z naslovnice
- str. 16

Če ste za vroče, vas med drugim lahko ogreje tudi glasba gospoda z naslovnice.
Pa tudi ob prebiranju Péna je kdaj komu vroče. Naslednjič vam bo 28. julija.

Kajuh bo živel večno

Lani so pripravili v KAJUHOVI ulici v M. S. prvi tradicionalni piknik. Norela je malone vsa ulica. Na tokratnem drugem, ki je bil še bolj tradicionalen, se je vse skupaj samo še stopnjevalo, bilo pa je tudi veliko več podmladka kot leto poprej, zato se pridušajo, da bo soboški Kajuh večno živel.

Čeprav so vremenarji ves čas grozili z dežjem, se jih je nebo usmilo, tako da so lahko zaužili vse trdne in tekoče dobrote in se veselili ob številnih igrah, med katerimi je bila tudi tipično mestna: košnja trave.

vary

Spoznanja



Je to normalno, gospod inšpektor?

Ni, a upanje za avtocesto tli!

Nove TV-zvezde žarijo

Nekdanji murskovaletski sodelavec in sedanjí študent prava (pravijo, da v poletnih mesecih iz dora dan uspešnejši) MATJAŽ FRANGEŽ je radijski mikrofon zamenjal za televizijskega. Najprej kot sodelavec v eni od najbolj gledanih oddaj na nacionalni TV Tednik, nato pa kot občasna pomoč na priskem televizijskem dopisništvu. Loteva se različnim, kot je razvidno iz fotografije tudi najresnejših. Kaj mu je zaupal inšpektor za cestni promet soboške Policijske uprave SREBRO STEINER (levo, s pravo valom na glavi). Penultim vedo natančno. A ker jih prihajata z radgonskega denskega konca, je logično, da sta rekla kaksno uro hujših prometnih razmerah na glavni cesti Gori so jo tovarnjaki dobesedno okupirali.

Kje si, mati?

Požrešni Bobo

Glavno, da sem sit!



Pentute tutajo, da se FRANC BOBOVEC iz DOBROVNIKA, sicer bolj znan kot dopisnik številnih časopisov s te in one strani meje, ne more upreti skušnjavi po dobri hrani. Ko so ga nazadnje opazili v bakovski gostilni Rajh, se niso mogli načuditi njegovemu teku (apetitu). Slastne svinjske zrezke, piščančja bedra in drobovino je namreč tako hitro »pospravil«, da strežno osebje ni zmoglo zadovoljevati njegovih vedno večjih potreb po jedaci. Menda je kar nekaj časa trajalo, da je po hranjenju »prišel k sebi«. Zlobneži dodajajo, da je bil Bobo neznansko jezen sam nase, ker v tem času ni mogel »štancati« prispevkov za razne medije in je bil tako ob načrtovani zaslužek.

Miša



Rajši kühaš ali eksaš?

„Ondan se je radenski župan JOŽEFTOPLAK odločil, da sebi in zanamcem pokaže in dokaže, kako izvrsten je v pripravi prave štajerske kisle juhe. Pa se je po nekaj minutah vihtenja kuhavnice izkazalo, da to niti ni tako enostavno početje, posebej ne v teh soparnih poletnih dneh. Zato je vrli priložnostni kuhar mesto ob ognju zamenjal s tistim v senci, kjer je bila »tekoča« osvežitev. Njegov nekdanji stanovski kolega iz Beltincev JOŽE KAVAŠ (bela srajca) je Pentutam potrdil, da je ni večje nadloge, kot je huda žeja.

Tekal

Juha ni le kisle, pač pa tudi vroča

vroč



Pivska kulinarika

Lokalna samouprava

(Tudi) županska ljubezen gre skozi želodec



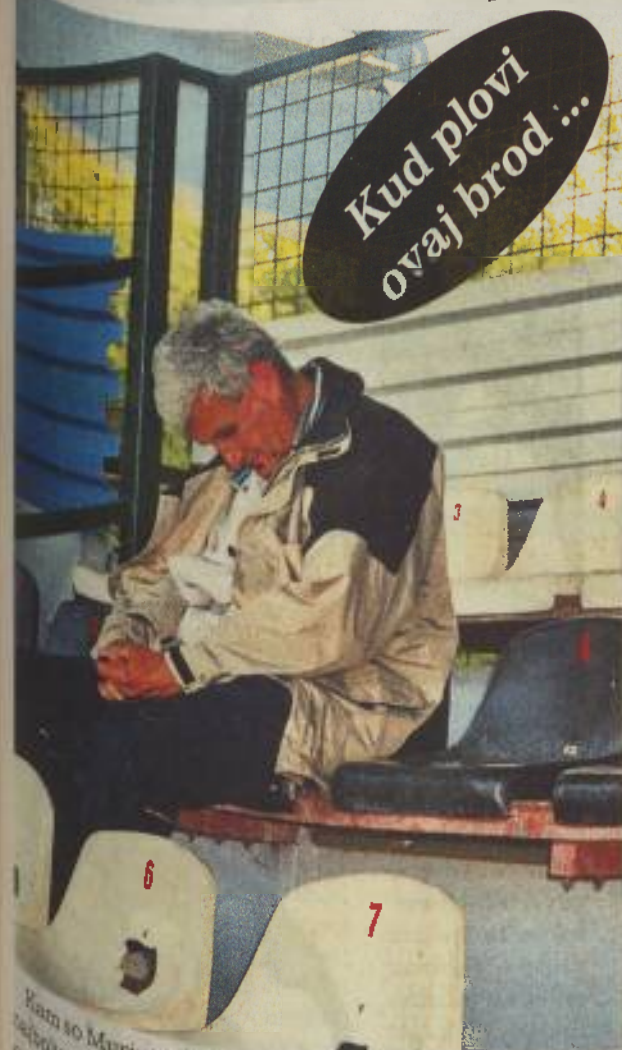
Njam, njammm!

V Beltincih pa sta županska zakonca MILAN KERMAN in ELICA dokazala, da sta vešča priprave tako hladnih prstov (le pogledite, kako se vidi šunka s hrenom in jajci) kot posladkov. Kaj je bilo, ve le pentutarski reporter, ki nam je povedal, da si je po vsaki bližini prste. In to večkrat. tekal



Izvolite, zemite si!

MurAgonija prve lige ni niti v sanjah!



Kud plovi ovaj brod ...

Kam so Murini funkcionarji pripeljali soboški žogobrc, ki je nastala ob »gledanju«
murinih legend, zanjubljenec v nogomet, JOŽE GLAZAR, ki bi dal vse za črno-belo barvo, je ob protipogandi nogometa, ki se je zadnje čase dogajala v Muru, ne samo v prvi SLO-ligi, pač pa kar državni prvak. Frbo

Pentute ne bi bile to, kar so, če se ne bi ukvarjale tudi z zakulisjem javnega življenja. Tokrat smo pokukali v dve kuhinji – ena je v DOBROVNIKU, druga v BELTINCIH.

Najprej nas je zanimalo, kaj okusnega kuhata župan MARJAN KARDINAR in njegova boljša polovica MARIKA. Kot se za narodnostno mešano komuno spodobi, sta kuhala pravi pravcati bograč. Kuhal ga je sicer Prlek na začasnem delu v Dobrovniku, končno sodbo pa je seveda dala tista, ki je ob bograču odraščala – Marika. Menda ni bilo kaj pripomniti.

Naši v hramu ubranega zborovskega petja



Pojo naj ljudje!

Med 170 pevskimi zbori, ki so se letos udeležili srečanja pevk in pevcev v ŠENTVIDU PRI STIČNI, so bile tudi ženske iz DOKLEŽOVJA. Ob moški pomoči (dirigent LEON KUZMA, ki je prejel plaketo, zbor pa priznanje) so vsako leto boljše, letos pa so nastopile šestič. In še bodo, saj sta jim petje in druženje domača. Tokrat pravijo, je bilo posebno prijetno, saj so glave namesto dežnikov varovali kar klobuki! javer

Tehnik Vanek

Spontano

Teški je naš krüj radijski ...

Eden najpomembnejših regijskih ozvočevalcev in tonski tehnik na Murskem valu IVAN GYÖREK – VANEK je znan po svoji prijaznosti in ustrežljivosti. Če je priložnost, to tudi javno pokaže. Tako je nedavno ustregel goreči želji štajerske popevkarice CLAUDIE, ki ga je lepo prosila, ali se lahko fotografira z njim in potem »fotko«
odnese tja proti Mariboru. Čeprav Vanek tovrstne usluge ponavadi zaračuna (kaj pa je dandanes še zastonj!), se je tokrat odločil, da bo mladenki ustregel brez zahteve po protiuslugi. Tako ima zdaj dama čudovit spomin na srečanje z legendo murskih posredovalcev javnega zvoka. tekal



Konec dober – vse dobro

Lepo je, da nas je vedno več, tudi v novinarskih vrstah. Za drugega potomca Vestnikove novinarke NANE RITUPER RODEŽ in glasbenega opremljevalca na MV IZTOKA RODEŽA sicer Pentute še ne vedo, ali bo zajadral v novinarske vode, vsekakor pa je bil dedek ALBIN pred rojstvom vnuka zelo nervozen. Prav zato se je raje podal na kolesarjenje v Kamniško-Savinjske Alpe, kamor mu je sin Iztok tudi sporočil veselo novico. Kot se spodobi, je Albin takoj po zajtrku s sovozači nazdravil. S penino seveda. Z desne: Boris Petric, srečni dedek Albin Rodež, Ali Murn in kamniška gostiteljica Veronika.



/iz pesmi
Vzdih širnih poljan/

A color photograph of a man and a woman standing behind a kitchen counter. The woman, on the left, is wearing a green top and glasses, holding a small object. The man, on the right, is wearing a striped shirt and has a mustache, holding a plate of food. They are surrounded by large bouquets of yellow and blue flowers. In the background, there is a wooden cabinet with glass doors, a clock on the wall, and various decorative items on the counter.

Sredi leta 1999 sta se Milena in Sandi še skupaj veselila razcveta turistične kmetije, vendar žal ne dolgo. Sandijeva smrt je prekržala njune skupne načrte, ampak pri vseh v družini je očetovo željo ostala tako globoko zarisana, da Milena in otroka Gabrijela, ki je z možem Francem Lukacem prevzela turistično kmetijo, in Sandi z družino pogumno nadgrajujejo očetov koncept. Ponosi so na očetovo zapuščino, med katero je tudi ŠOPEK OVENELEGA CVETJA, pesniška zbirka Stefana Flisarja - Sandija iz leta 1970. Verze je podaril svoji ljubezni in lepotam domače poljane. Nameruje napovedanega soneta pa je »spesnil« prvo prekmursko turistično kmetijo in lepoto svoje krajine.

Irma B.,
Nataša J.

Turistična kmetija Flisarjevih je pri nas razcvetena. V prispodobi in dobesedno. V praznovanja so na njeno prijazno do-

priplesali tudi člani folklorne skupine iz Tešanov. Virusom so okužili zbrano družbo in v novi vlogi se je odzval tudi škof Evangelikičanske cerkve v Sloveniji. Tešanovske folkloristke so poslej lahko brez skrbi - če bo kdaj brez plesalca, bo škof brez problema »vskočil«.



Med številnimi uglednimi in znanimi** gosti je prišel na slavlje ob jubileju tudi nekdanji ravnatelj Srednje šole za gostinstvo in turizem v Mariboru Marjan Velnar s soprogo (v beli srajci in brez kravate). Gabrijela je bila njegova dijakinja. Hvaležna mu je za vse, kar se je pri njem naučila, in neizmerno vesela je bila, da se je odzval povabilu.



Goste je na slavlju čakala bogato obložena miza, iz kotla pa je prijetno dišalo po bograču. Da se je prav kahal, je skrbel Slavko Molnar. Sicer pa se na tej turistični kmetiji vedno dobro je. Gostom najbolj teknejo domače jedi, in ker so prijazno postrežene, so še slastnejše.



Ta hip je prihodnost Turistične kmetije Flisar pod vodstvom gospodinje Gabrijele, ki ji je v vsakem trenutku v sporniku Zakonca Lukač bi rada uresničila še veliko idej. Najpib vrsti otroško igrišče za okolico. Zaradi strogih predpisov bo investirati blizu 20 milijonov v prostore za predelavo mesa, kar je za tovrstno turistično dejavnost res veliko finančno breme. Vsebinski načrti pa naj ostanejo preseanečenje za vse njihove goste ...

... in tri vogale v hiši
»gor držijo« štiri
ženske štirih gene-
racij: Milena, Emi-
lija in Gabrijela ter
mala Mełani.



Maj, čas ljubezni, je že davno mimo. Prijateljstva, sklenjena iz ljubezni, ali prijateljstva, ki prerasejo v ljubezen, se pogosto spustijo po stopnicah niže, v realnost, in se znova spremenijo samo v prijateljstva. Vsi vemo, da je prijatelja lažje najti kot obdržati, da ga spoznamo v nesreči, saj celo slovenski pregovor pravi, da prijatelja spoznaš v težavah, zlato pa v ognju. Kaj je prijateljstvo?

Vsi naši prijatelji

Družba s sebi enakimi ljudmi ali prijateljstvo prav tako pri-
nato nasprotja kot v ljubezni? Prijateljstvo je staro kot zemlja, vendar ga po svoje doživljajo moški, po svoje negujejo ženske. Prijateljstvo je mami strastno od ljubezni, vendar je trajnejše. V umetnosti je izraženo globoko, impresivno sledi. V sodobni družbi, ko imamo čedalje manj časa za druženja, komuni-
kacijo ljudi je prijateljstvo čedalje pomembnejše. V Ameriki še vedno igrajo načeljevanke, ki razmišljajo o prijateljstvu v najrazličnejših ustvarjalnih žanrih, predvsem v komediji. Tako poznamo junake iz nadevank Prijatelji, Samci, Sein-
soprotu ER, v kateri uspešno igra tudi igralec Goran Višnjič. Vse to so ljubezenske zgodbe, samo malo drugače za glavno jed je - prijateljstvo. Nekoč so bila prijateljstva osrednja gonila znotraj družbenih

dra Velikega, ki je po osmih mesecih od smrti svojega prijatelja Hefestona tudi sam umrl od žalosti. V evropski kulturi srednjega veka so potujoči vitezi in trubadurji peli po gradovih o romantičnih odnosih med Lancelotom in Gvinevro, o Tristanu in Izoldi. Znano je, da je prijateljstvo Danteja Alighierija in Guida Cavalcantija vse do danes zadržalo ugled popolnega prijateljstva. Filmska industrija, predvsem risanke, so vnesli v ameriško zavest prijateljstvo kot nacionalno kvaliteto druženja med kavboji, med kavboji in Indijanci. Spomnimo se duhovitih dogovščin Stana in Olija, Batmana in Robina, simpatične Lucy in Charlija Browna. Ta dvojna prijateljstva so nas skušala prepričati, da ima tisti, ki ima dobrega prijatelja, več kot on. Filozof Zenon je zapisal, da je prijatelj drugi jaz; pesnik Byron pa je dodal: Prijateljstvo je ljubezen brez

delu. Prijateljstvo ima vsebinsko rast, čustvene etape, svoj začetek, utrjevanje in integracijo. Jan Yager misli, da lahko prepoznamo tri vrste prijateljev, začasne, bližnje in najboljše. Z začasnimi prijatelji hodimo v kino, z bližnjimi v planino, z najboljšimi smo skupaj v dobrem in slabem. Kar pomislite, koga bi ponoči poklicali, da vas nujno prepelje v bolnišnico, na letališče v drugem mestu, vam posodi za nekaj mesecev večjo vsoto denarja, postane vaša poročna priča, krstni boter? Slednjih prijateljev je malo, najpogostejše samo eden, dva. Aristotel je zapisal, da o prijateljstvu lahko govorimo samo tam, kjer nastopi medsebojna ljubezen. Filozof Bacon je zatrdil, da prijateljstvo poklanja radost in deli žalost. Ali zapomnimo si, prijateljstvo lahko traja samo med dobrimi ljudmi. Kot vse stvari, pa ima tudi prijateljstvo rok trajanja.



>Hello
Stan Raimel
Cassin Hank

kril. Resnica je ta, da nam je prijatelj človek, ki ve o nas prav vse, pa nas ima še naprej enako rad. Ameriški znanstveniki se že nekaj časa ukvarjajo z genezo prijateljstva. V nasprotju z ljubeznijo ali družinskimi odnosi, ki so sociološko temeljito obdelani, pa prijateljstvo nima nikakršne splošno veljavne formulacije. Sociologinja Jan Yager, najbolj znana avtoriteta na področju prijateljstva, trdi, da je definicij toliko, kolikor je na svetu prijateljev. Prijateljstvo opisuje kot intimen, ugoden, nesebičen in zaupljiv prostovoljni odnos. Prijatelje namreč sami izbiramo, v nasprotju s člani družine, sorodniki, sošolci ali kolegi pri

Najbolj čvrsta se razvijejo v kriznih situacijah, v vojni, nesrečah ali med naravnimi katastrofami. Prijateljstvo ima zdravilno delovanje, je kot vitamini, ki pa jih ne moremo dobiti ne na recept ne v lekarni. In so prijateljstva istega spola, pri čemer so ženska prijateljstva pristnejša od moških. Sami boste najlažje ugotovili, kdo je vaš pravi prijatelj: ali ta, ki vam pametno svetuje, ali ta, ki vas neprestano razočara, ali ta, ki vas vabi na kavo, ali ta, ki si od vas sposoja stvari, pa jih ne vrača ali vam v usodnih trenutkih celo obrne hrbet. Pravijo, da danes samo še prostozidarji gojijo pristna prijateljstva, da je to v bistvu liga džen-
telmenov, ki ne pomaga samo prijateljem, marveč vsem, ki si to zaslužijo. Se še spomnite najslavnejšega prijateljstva iz filma Casablanca, v katerem na koncu filma Rick Blaine reče francoskemu šefu policije: »Louise, mislim, da je to začetek čudovitega prijateljstva.«

RAZMIŠLJANJE Franc Bobovec, športni novinar

Mura in Nafta sta prav gotovo pomurska nogometna ponosa; s tradicijo, imenom in ugledom, ki sega daleč preko meja ravnega Pomurja. Po osamosvojitvi je pomurski nogometni bazen cvetel, na rodovitni zemlji pa so se bohotile kar tri prvoligaške ekipe, Mura, Petrošnik in Nafta.

Toda čudne so nogometne poti. V letu jubileja, ko je lendavska Nafta, sicer najstarejši nogometni klub na območju današnje Slovenije (ustanovljen leta 1903), preživljala agonijo in se soočila s ponižujočo realnostjo izpada iz 2. SNL v tretjeligaško družbo, je Mursko Soboto zajelo evforično vzdušje, ki so ga spremljali megalomanski načrti. Proslava v Lendavi ob 100-letnici kluba, jubileja, s katerim se lahko pohvalijo le redki klubi v Evropi, se je izjalovila in v komorni atmosferi so skrčili program prireditev na škodo kluba in številnih generacij Naftinih nogometašev. Boleč občutek, a hkrati surova realnost. Prav ob stoletnici kluba, ki je

Nafti cena raste, Mura brez vode ...



zadihal le leto dni za slavnim madridskim Realom. K sreči so se naši ljudje, ki so sprejeli realnost in našli dovolj razuma ter moči in na pogorišču je zrastle nova Nafta in si ob koncu minule sezone izborila mesto, ki jo je popeljšalo v prvoligaško konkurenco. Z jasno vizijo in razčiščenimi dilemami preteklosti in, kar je najvažnejše, brez kakršnihkoli dolgov. Hkrati so v Lendavi odprtih rok sprejeli pomurske nogometaše, v glavnem »Muraše«, ki so bili »žrtve« Murine (Subanove) politike in bili izgnani ali prisiljeni oditi iz svoje, domače Fazanerije. V primerjavi z Muro to niso bili nogometaši »od vseh vetrov«, ampak prijatelji, ki so kar nekaj let dihal skupaj in tudi na zelenici potrdili ekipni, kolektivni duh.

Kako je nogomet nepredvidljiv, slava pa kratka, zgovorno potrjujejo prav primeri Nafta in Mure. V trenutkih, ko je Nafta »kervavela«, se je v Muri stopnjevala evforija, ki se je s prihodom magnata in domnevnega »rešitelja« Georga Subana dvignila. Zdaj lahko mirno zaokrožimo pravljico, v kateri se nihče ne bo spominjal Subanovega obdobja, vsaj po dobrem ne! Njegovo poslanstvo je skopnelo kot lanski sneg, s tem pa nikakor ne gre pozabiti ter izbrisati grehov preteklosti, ki so jih mnogi akterji teh nečistih poslov želeli prikriti in spraviti pod preprogo. Mura je, prej ali slej, morala plačati »račun« razsipniškemu obnašanju. V situaciji, ko so prihajali novi računi, nihče »na milem svetu« pa ni vedel, kolikšni so dolgovi, bi bilo iluzorno pričakovati rešitelja in plačnika starih (tujih) dolgov. Podgane, ki so nagrizle vitalne dele pomurskega nogometnega ponosa, pa so zdavnaj zapustile palubo. Od leta 1992 do današnjih dni je skozi vrata Fazanerije defiliralo 20 trenerjev, med njimi tudi zveneča imena, ki so sedela na selektorskih klopih državnih reprezentanc (Bojan Prašnikar, Zlatko Kranjčar, Miroslav Čiro Blažević), pa tudi nič manj znana imena kot so Miloš Šoškič, Pero Nadoveza, Marin Kovačić, Dušan Savič, Luka Bonačić ... Zveni absurdno, toda Mura je uresničila cilje pod vodstvom Milana Koblenčerja, Slobodana Djurića, Zlatka Gaborja ... Pri igralcih je podobno. V omenjenem obdobju jih je potrkalo na vrata Fazanerije na stotine. Kljub potrebnemu lokalpatriotizmu nogometašev ne želimo deliti na »tuje« in »domače«, a je vseeno treba potegniti ločnico med dobrimi in slabimi. Mura je bila nekaterim le odskočna deska in prestopna postaja; seveda spet v interesu nekoga, ki je trgoval iz osebnih koristi in interesov. Ni res, da doma ni bilo dovolj kakovostnega kadra. Mladinski pogon Jožefa Karolića je svojčas osvojil dvojno krono slovenskega mladinskega nogometa, prvenstvo in pokal! Potem se je dobesedno razpršila ta obetavna generacija; verjetno ne po svoji krivdi in svoji volji! Nekateri so presegli okvire Fazanerije in odšli v večje klube. Na njih se je dalo »zaslužiti« in obogatiti klubsko blagajno. V obrambo kakovosti domačih igralcev pa omenimo Dejana Nemca, Fabijana Cipota, Danijela Brežiča, Gorana Rističana, Damijana Oslaja, Daretu Vršiča ... Drugo skrajnost, iz časa Subanove vladavine, pa ilustrira primer Bolgarov, Stanimira Gospodinova in Petra Shopova. Napovedana kot veliki okrepitevi sta popolnoma izjalovila pričakovanja in le dvigovala prah ter jezo Murinih simpatizerjev. Na račun njih so boljši morali počivati, kljub temu pa se Bolgarov ni dalo prodati, ker je pač čas Butalcev mimo. Shopov je prišel v Mursko Soboto po hudem sporu s trenerjem in sofijski Slaviji, Gospodinov pa prav tako po poškodbi in dolgem odmoru. Tisti z bolj zvenečimi imeni so predčasno »odkurili« iz zavrele Fazanerije. S kadrom, ki je bil prav gotovo najmočnejši v 1. SNL, vsaj po imenih sodeč, in ki mu je Suban (resnično ali kdo ve, zakaj) tako zaupal, Mura ni naredila ničesar. Sicer pa, kateri od njih (razen trenerja Miklaviča) je kdaj kaj osvojil?! O zmagovalni mentaliteti, ekipnem duhu in samozavesti ni bilo ne duha ne sluha. Mura je zmagala v Zagorju in Beli Krajini, a ni bilo nobenega derbija z ekipami z vrha!

Pripravimo se na dneve, in dočakali bomo stari dobri pomurski derbi med Nafto in Muro; upajmo, da v prvoligaški družbi. Če bo to rang niže in v zdravih okolišjih, nihče ne bo razočaran. A ne izgubimo identitete tam, kjer obstajajo vsi pogoji, da jo ohranimo in smo lahko nanjo ponosni. Pomurski nogomet bo živel, tako kot je živel desetletja. Njegova garancija so ljudje, ljubitelji nogometa ter imeni Nafta in Mure!

MADE IN USA



Branko Šomen

Še pomnite, tovariši?!

Konec junija je dolga leta številnim generacijam ostal v spominu predvsem kot začetek neskončno dolgih počitnic in vsega, kar je spadalo zraven. Potem je prišel konec pomladi in začetek poletja 1991. V kratko, vendar burno obdobje se je natrpala zgodovina, katero smo takrat komajda dojemali ali se zavedali njenih razsežnosti. Kot v vsakem prelomnem obdobju, se je bilo tudi takrat treba odločiti in stopiti na pravo stran. Eni so se odločili in se izpostavili, drugi so menciali, vendar tudi oni danes dopuščajo, da se jim na prsi pripne medalja za zasluge. Z iztokom Trčkom, predsednikom Policijsko-veteranskega društva Sever za Pomurje (le-to se povezuje v Zvezo društev) smo obudili spomin na tiste dogodke.

Združenje Sever. Od kod ta naziv, kaj prav-zaprav pomeni ime vaše organizacije?

To zdaj ni več skrivnost, zato bom pojasnil, saj dejansko marsikdo ne ve, od kod izvira. Pod oznako Sever so se že od leta 1989 vodile številne aktivnosti, ki so imele namen, preprečiti »miting resnice«, ki so ga srbski nacionalisti nameravali organizirati v Ljubljani 1. decembra in na katerem bi prikrito sodelovali tudi pripadniki policijskih sil iz Srbije. Priprave so potekale na vseh ravneh, izredno pomembno vlogo pa je v tistem času odigral takratni republiški sekretar za notranje zadeve Ertl, ki je na sestanku sekretarjev iz vseh jugoslovanskih republik zveznemu sekretarju Gračaninu, ki je sestanek vodil, upal povedati, da ljudje v Sloveniji takšnega shoda ne marajo in ga slovenske oblasti tudi ne bodo dovolile. Miting je bil, kot vemo, uspešno preprečen. Bogve, kaj bi se zgodilo in kaj bi se dogajalo pri nas in v Jugoslaviji, če bi do mitinga v Ljubljani vseeno prišlo.

Po tistem so si dogodki sledili z veliko naglico, napetost se je stopnjevala. Rojstvo Demosa, odhod slovenske delegacije z izrednega kongresa ZKJ, prve večstrankarske volitve, slovenski denar, plebiscit, razorožitev Teritorialne obrambe, prenehanje služenja vojaškega roka v JLA, incident v Pekrah in drugi dogodki so nakazovali, da se stvari približujejo vrelišču. Potem je prišel 26. junij. Razglašena je bila samostojna Slovenija, zaplapolala je zastava samostojne Slovenije, dopuščene so bile sanje. Vendar le za kratek čas. Proti letališču je z Vrhniko krenil tankovski bataljon. Na Dolenjskem se je že streljalo. Kaj pa se je dogajalo pri nas v Pomurju?

da bi bili policisti danes tako enotni, kot so bili takrat.

Kaj pa občani. Predvsem tisti drugih nacionalnosti? Je res, da so nekateri pripravljali organizirano udeležbo mitinga v Ljubljani?

Govorilo se je, da se nekaj pripravlja, da se poskušajo organizirati, vendar je menda vse skupaj ostalo le pri tem. Kolikor vem, organiziranega obiska mitinga v Ljubljani ni bilo.

Kako je bilo z zamenjavo državnih simbolov na meji?

Takrat sem bil kot komandir oddelka posebne enote milice (PEM) poslan na mejni prehod Gederovci. Skupaj z miličniki Mejne milice Gederovci naj bi organiziral obrambo tega prehoda.

Pred kom?

Pred pripadniki JLA. Zvezna administracija je hotela ponovno zavzeti mejne prehode, s tem nadzor nad mejo in plačevanje carine v zvezno blagajno.

Saj jih ni bilo veliko, kolikor se spominjam!

Civilno prebivalstvo jih ni videlo, je pa bilo precej vojske po karavlah, na pomoč so jim prihajale okrepitve s helikopterji – na mejne prehode Gederovci, Hodoš in Dolga vas so prišle helikopterske desantne enote – specialci tudi iz Niša.

Vaša naloga je bila torej obramba prehoda?

Takrat, tisti dan, bilo je 26. junija dopoldne, je prišel na ta prehod komandir karavle na Petanjcih, ki sem ga dobro poznal že od prej. Ime mu je bilo Dobro, Makedonec po rodu. Okrog leta 1980 je prišel kot mlad podoficir na prvo delovno me-



Čas odločitev in dejanj

Ustrezne službe so že prej pridobile številne informacije o namerah jugovojске, tako da smo bili pomurski miličniki že prej na vse pripravljeni. Do prvih konfliktov je prišlo, ko smo na mejnih prehodih Radgona, Gederovci, Kuzma in Dolga vas napisali SFRJ zamenjali z napisom Republika Slovenija.

Ste bili v milici enotni, ste imeli enake poglede na dogodke ali so bila tudi nasprotovanja?

Upam trditi, da v tistih časih v vrstah pomurske milice ni bilo niti enega posameznika, ki bi drugače razmišljal, ki bi nasprotoval ukazom ali jih celo odklanjal. Ne vem, kaj bi se moralo zgoditi,

sto – komandirja karavle v Sotini. Takrat sem bil v službi na oddelku milice v Rogašovcih kot vodja varnostnega okoliša. Poznal sem tamkajšnje razmere in mu pomagal pri iskanju stanovanja. Stanovanje sva našla in dogodek primerno praznovala. No, Dobro je zdaj prišel z ukazom, ki nam je dopuščal odločitev, ali:

1. takoj zapustimo prehod z orožjem,
2. ali zapustimo prehod in orožje pustimo tam,
3. ali položimo orožje na eno stran, mi se postavimo na drugo stran, nato pa pride vojska, ki bo prevzela orožje, nas pa zajela in odpeljala. Seveda njegovega ukaza nismo sprejeli in smo

povedali, da je to slovenski mejni prehod, ki ga moramo braniti, njemu pa ukazali, da mejni prehod takoj zapusti. Dobesedno mu ni bilo jasno, da njemu, oficirju JNA, nekdo upa ukazovati. Ves nejevoljen je odšel. No, čez kakšne dve uri je prišel na prehod namestnik komandanta soboške garnizije, kapetan Branko Kučan z enakim ukazom. Povabili smo ga v objekt in se tam pogajali, da se naši ne bi vznemirjali. Naše odgovore je sprejel umirjeno, z nekakšnim razumevanjem, čeprav je povedal, da se boji in da ima občutek, da se iz vsega tega lahko izcimi kaj hujšega. Z našo odločitvijo pa bo takoj seznanil predpostavljene.

„Kakor hitro je odšel, smo opazili premike njihovih enot in vozil, na pomoč pa jim je prišla vojska s tremi helikopterji. Čez kakšno uro smo bili povsem obkoljeni. Še isti dan okrog 19. ure je prišlo do oboroženega spopada.

Na kateri strani je prvič počilo in kaj je bil vzrok za streljanje?

Vse naše aktivnosti so bile vodene iz enega centra in strogo nadzorovane (operativni štab na UNZ v M. Soboti, ki sta ga vodila načelnik Darko Anžel in načelnik uniformirane policije Milan Horvat z ožjimi sodelavci). V tisti situaciji je štab odigral izredno pomembno vlogo. O vseh dogodkih smo poročali štabu in glede na oceno stanja je potem odločal. Odločitev je bila, da se prehod brani za vsako ceno. Bili smo obkoljeni in napetost je naraščala iz trenutka v trenutek. Naši ljudje so bili na položaju že več kot dva dni. Brez rednega spanja, umivanja in preoblačenja. Edino prehrana je bila redno zagotovljena. Bilo je veliko improvizacij. Verjetno je prvič počilo na naši strani, potem pa je začelo pokati na obeh straneh. Naj povem, da smo streljali v krošnje dreves. Nihče ni pomislil, da bi streljal v človeka. Bolj je šlo za to, da jih prestrašimo in pokažemo resno namero, da bomo branili prehod. Streljanje se je nadaljevalo

vso noč. Na položajih so bili isti ljudje, saj zanje ni bilo toliko, da bi se lahko zamenjali. Streljanje je bilo kakšne pol ure, nato je nastopila popolna tišina. Čez kakšni dve uri se je zopet začelo. Vseeno pa je bilo kot iz škafo. Zjutraj smo si nekoliko oddaljili položaje zapustili in se umaknili v nekoliko oddaljeno stražarnico, kjer smo jih naslednji dan po krajšem opozorilnem streljanju zajeli v kletu je šlo za dogovor med poveljujočim in nami, kar je posebna zgodba, v kateri je sodelovala tudi moja soproga poveljujočega).

Sicer so se podobne zgodbe dogajale tudi na drugih mejnih prehodih in karavlah tako kot na riji. Dogajanje v Gornji Radgoni je bilo splošno in veliko hujše, saj so tam sodelovali tudi tisti, ki so tamkajšnje akcije zahtevali posebno oborožitev.

Danes po štirinajstih letih so spomini na urejeni. Ker si neposredno sodeloval v tistih dogodkih, imaš po vsej verjetnosti nekakšen približen pregled, oceno o številu sodelujočih. Kaj meniš o ljudskem mnenju, da je borbeno število, ravno tako kot nekoč pri partizanih, ves čas večja in da si na veliko delno priznan in da marsikdo na ta način koristi veteranske ugodnosti, ki si jih sicer ni zaslužil.

Danes obstajajo v državi Sloveniji tri veteranske organizacije (brez Maistrovih borcev): NOB 1941–1945, o katerih govorimo s spoštovanjem – o njih in njihovem prispevu. Naslednji so Veterani vojne za Slovenijo leta 1991 (teritorialci) in naše policijsko veteransko združenje Sever. V svetu je navada, da je v državi ena veteranska organizacija. Pri nas so tri, da je dovolj zgovorno. V našem društvu je to jasno in pregledno. Za druge pa ne moremo komentirati.



Most v Radencih pri hotelu Radin tiste dni. Na tem mestu je danes krožišče, posajeno s cvetjem.

Ladislav Solarič in Klara Nad Solarič

Oba sta rojena Dobrovničana. Klara Nad Solarič je od leta 1991 novinarka pri narodnostnem tedniku *Nepujsag*. Pred tem je bila zaposlena pri Varstroju, nato pa pri podjetju Imo. Po poklicu je ekonomistka, zato spremlja dogodke s področja gospodarstva in dogajanje v občini Moravske Toplice. Hkrati ureja tudi časopisno otroško rubriko. Njen brat Ladislav Solarič je z otroki vsak dan. Je namreč ravnatelj na osnovni šoli v Dobrovniku.

Izzivi za Klaro in Ladislava

Klara se rada spominja svojega dela v prejšnji službi, ko še ni bila novinarka. Delala je pri prodaji in »pokrivala« trg nekdanje Jugoslavije, natančneje Srbijo ter Bosno in Hercegovino. Takrat so ji nekdanji službi prodajali »panzijske posode in betonske strešnike«. Delo ekonomista ima še danes rada, pogajanja in kalkulacije so ji zelo blizu, obenem pa ji predstavljajo vedno nove izzive. Ravnateljstvo pa je vsak dan izziv za Ladislava, čeprav to delo opravlja že od leta 1997. Sam je učitelj fizike in tehnike začel na osnovni šoli v Dobrovniku, pozneje pa tudi v Genterovcih in na Kobili leta 1987. Na njegovi šoli je en otrok, in čeprav šola ni največjimi, ima status eko-

tik pod vrhom, ker se je seno že toliko razrahljalo, padla na tla. Rezultat mojega plezanja je bila zlomljena roka, vendar nisem bila edina. V tistem mesecu nas je bilo v razredu devet učencev, ki smo bili v mavcu,« se spominja Klara. Sama je bila vedno za akcijo. Že takrat je imela rada šport, sploh igre z žogo, in je odlično igrala namizni tenis. Ko je Klara hodila v četrti razred, so športno vzgojo ocenjevali še z ocenami od ena do pet. Učiteljica telovadbe ji je hotela dati zaključno štirico, vendar Klari to ni bilo po godu. Zato je nekega dne pred koncem šolskega leta pri uri vstala, se po prstih sprehodila po razredu, napravila most in prevale in si izborila petico. Njen razred je bil najboljši po uspehu. Tudi Ladislavov razred ni zaostajal. Skupaj s sošolci so se nekega dne odločili,

polovico ni hotela. Če pa je ona nosila prvo polovico poti, pa mene ni bilo zraven, je kanglico preprosto odložila pri hiši, kjer je bilo dogovorjeno, da jo bova zamenjala, in odšla. Ker sem se bal, da bo kdo mleko, ki je samevalo sredi ulice, odnesel, sem moral biti vedno pozoren na to, kdaj bo Klara nosila kanglico,« se nasmeje Ladislav. Kot brat in sestra sta si v otroštvu vse delila. Ko sta šla v trgovino in jima je mama dala bankovec za pet dinarjev, sta ga prvič pretrgala na pol, da je dobil vsak polovico. Ko so jima starši dali bombone, sta si jih pravično razdelila. »Jaz sem najprej pojedla svoje, nato pa sem še brata prepricala, da sem starejša sestra in da sem večja od njega, zato mi mora dati še nekaj svojih bombonov,« smo še izvedeli od Klare. Ladislav ji tega ni za-



Tudi o kanglici mleka

na šole. Za pridobitev obeh je bilo treba opraviti projekto, in ko so nazadnje projekto, ki so jih izvedli v zadnjih letih, so jih našli več

da bodo preusmerili mali potok v bližnjem gozdu in naredili leseno počitniško hišico. Zaradi tega so jih učitelji poimenovali veseli »vikendaši«.

Zgodba o mleku

Ladislav pravi, da je bila Klara vedno prebrisana. »Hodili smo po mleko k stari mami. Dogovorila sva se, da bo vsak nosil kanglico polovico poti, in določila hišno številko, pri kateri bova tovor zamenjala. Vendar se je na koncu izšlo tako, da sem jaz nosil kanglico prvo polovico poti, ona drugo

meril. Sestri je vedno priskočil na pomoč. Ko je morala Klara za domačo nalogo v osnovni šoli risati, je on bil tisti, ki se je lotil izdelave slik. Klara je v zameno pomagala bratu pri pisanju spisov v srednji šoli. Tako je imel prvo leto Ladislav prav dobro oceno iz slovenskega jezika. Drugo leto je uspeh nekoliko padel. »Ko me je učiteljica vprašala, zakaj imam nižjo oceno in kaj se je zgodilo, sem ji preprosto odvrnil, da je sestra odšla študirat v Maribor. Sicer ji ni bilo jasno, kakšno zvezo ima to z mojo oceno iz slovenščine, odgovor pa je vendarle dobila,« je dejal Ladislav.

Domači frizer

Klara je med študijem velikokrat prihajala v Dobrovnik. Preden je odšla nazaj, ji je Ladislav vsako nedeljo popravil frizuro. »Imela sem namreč dolge lase in od zadaj jih je bilo zelo težko urediti. Ladislav je bil vedno tista žrtev, ki je dobila v roke krtačo in me je morala počesati. V desetih minutah sem imela tako frizuro, da bi mi jo zavidali vsi frizerji tega sveta,« je povedala Klara. Ko je Klara končala študij v Mariboru, je Ladislav šele začel študirati. Kot dober brat in sestra sta si takrat delila tudi sobo v študentskem domu. »Ko je bil Ladislav konec tedna doma, sva midva z mojim možem Srečkom obujala spomine v Mariboru, pred tem pa je Ladislav prihajal k meni v Maribor in od tam naprej na smučanje,« je še razložila Klara. Ladislav je še danes športno aktiven. Prej je bil nogometni trener, zdaj pa se ukvarja s hitrostrnim rolanjem, njegov sin pa dosega uspehe tudi na prvenstvih v Evropi.

Še vedno priskočita na pomoč

Klara in Ladislav imata danes vsak svojo družino. Kljub temu si vedno priskočita na pomoč. »Če



Ladislav je že od nekdaj rad potoval, zato v roki zemljevid.



Klara med študijem

Klara potrebuje vodno tehniko ali kakšno orodje, moža vedno pošlje k meni. Tudi če potrebujem pomoč jaz ali moja žena Loreta, ki je strokovna sodelavka na šoli, lahko pokličem Klaro,« smo izvedli od Ladislava. Veliko se vidijo tudi na piknikih, Ladislavov hobi pa je vinograd. Tako med počitnicami ne bo počival, razen ko bodo šli na morje ali na obisk k sorodnikom na Madžarsko. Klarina družina bo šla na počitnice na Hvar. Otok obiskujejo že nekaj

let. »Počitnice bodo prekratke, v uredništvu časopisa pa nas ni veliko, sploh če pomislimo, koliko dela je potrebno, da napišeš članek, sploh pa, koliko še, da vse prevedeš še v madžarščino. Kljub temu je moja hčerka v vrtcu na vprašanje o zaposlitvi svojih staršev odgovorila, da mama nič ne dela, da samo sedi in piše, ter da dela oče, ki projektira,« je še v smehu povedala Klara.

Dejan Fujs



Božična darila je prinesel stric iz Švice.



Otroška leta pri Bukovniškem jezeru

Legende



Joseph Maria R.

V leksikonu Cankarjeve založbe iz leta 1973 pod geslom puh lahko preberemo, da so to pod krovnim perjem ležeča puhasta majhna peresa z razčehljano kosmačo in mehкими rebrci. To je vse. O velikem Prleku in Slovincu niti besedice. Ravno tako ne v Slovenskem biografskem leksikonu 1925–1991).

Malce na splošno

Prve zapise o Puhovih zasledimo v starih matičnih knjigah v začetku 18. stoletja. Od ptujskih gospodov so imeli v najemu kmetijo, h kateri sta spadala tudi dva vinograda. O vsem Puhovem rodu, ki je živel, se poročal in naseljeval v glavnem v krajih okrog Juršinec, lahko povemo, da ni bil bogat, vendar tudi ubog ni bil. To so bile, kot je bilo takrat v navadi, družine tudi s po desetimi otroki, od katerih so eni umrli že v rani mladosti. Številni Puihi so bili nemirnega in podjetnega duha. Tudi če so bili le kajžarji, so bili pridni in si z delom blizu doma ali daleč od njega služili denar. Niso imeli navade, potrošiti ga sproti. Radi so varčevali. Takšen je bil tudi mali kmet, Franc Puh. Kot kajžar se je udomil na vinorodnem vrhu Oblaček (kako lepo ime tega dela Sakušaka). Leta 1857 se je poročil z Nežo Cizerl, ki je bila nekoliko premožnejša. Že čez tri leta je za 300 goldinarjev od nekega njenega sorodnika kupil vinograd s hramom in kletjo, nato pa je žena še nekaj podedovala. Tako je postal Franc Puh, delaven, podjeten, varčen in z nekoliko sreče, mali kmet ali »želar« na Oblačku št. 84. Tu se je rodil naš Janez, o katerem bo tekla beseda. Ob rojstvu – 27. junija 1862 – ga je kaplan Johan Stiper vpisal v matično knjigo z nemško obliko imena in priimka – Johann Puch – kaj hočemo, to se je zgodilo v Avstro-Ogrski...

Začetki

Janez je imel dva brata in sestro. Brat Martin je bil štiri leta starejši, Marija in Franc sta prišla za njim. Ker je bil oče ob vsem še oskrbnik mlina na Dravi pri Borlu, mati pa zaposlena z delom na kmetiji in vinogradu, jim je bil Martin skorajda edini varuh. V farni cerkvi sv. Lovrenca v Juršincih je pri mašah in verouku poslušal častitega gospoda Jakoba Meška, učenost pa je začel nabirati v enorazrednici ob mežnarji. Tu in tam je moral Janez na delo h kakšni tuji kmetiji ali opravljati pomožna dela pri dravskem mlinarju v Ormožu. Z 12 leti je šel v uk za ključavničarja k mojstru Kranerju v bližnjo vas Rotman. Leta 1877 mu je mojster izdal spričevalo o triletni učni dobi.

Prva pot v svet

Takoj po končanem uku pri Kranerju je nadaljeval na Ptuj, v Mariboru in zadovoljen končal šolanje kot pomočnik v Gornji Radgoni pri mojstru Geršaku.

Nadaljnje strokovno izpopolnjevanje in verifikacijo svoje usposobljenosti je opravil v tujini. To dejstvo zgovorno priča, da si je fant zadal velike cilje. Prek Dunaja je odšel v Nemčijo, od koder se je leta 1882 vrnil domov, kjer ga je že čakal poziv v vojsko. 12. maja je odšel v Gradec k težki artileriji 6. regimenta in zaradi svojega znanja in spretnosti še istega leta postal prvi ključavničar v polku. Tu se je tudi prvič srečal z visokim kolesom (veliko prednje kolo, zadnje majhno), uvoženim iz Anglije.

Usoda pomaga

Po treh letih služenja cesarju se je vrnil in začel iskati delo. Bogve, kako bi se obrnila usoda, če bi posel dobil, vendar ga ni. Primerne delo ni dobil ne na Ptuj, ne v Mariboru in ne v Radgoni, zato si je pri očetu sposodil denar in se vrnil v glavno deželno mesto – Gradec, ki si ga je kot vojak dodobra ogledal in spoznal z vseh strani. Mesto je takrat štel že 100.000 prebivalcev in je imelo vse, kar spada k vele mestu. V tem času je bila industrija koles v razcvetu, tovarne in popravilnice koles pa so rasle kot gobe po dežju. Najprej so bili to pododdelki podjetij za izdelavo šivalnih strojev, šele pozneje so se razvili v samostojne tovarne. Še vedno so prevladovala visoka kolesa, vendar so se ravno v tem času vse bolj začela uveljavljati nizka, z dvema enako velikima kolesoma. V teh razmerah se je Janez Puh zaposlil. Najprej je delal kot pomočnik, pozneje kot vodja obrata. Delal je v več firmah, proti koncu, preden je začel razmišljati, da bo šel na svoje, pa v novoustanovljenem podjetju. Tako je spoznaval skrivnosti svojega poklica in faze razvoja moderne industrijske proizvodnje. Ves čas je dokazoval svojo strokovnost z inovacijami in konstrukcijskimi izboljšavami.

Pot v samostojnost

S strokovnostjo, prizadevnostjo in nadarjenostjo je dobil visoki položaj v firmi ALBL, ne glede na to, kje je bil zaposlen, pa se je nenehno izobraževal. Tudi v družabnem življenju je pridobival veljavo. V Janezu so kolegi videli perspektivnega človeka, prijatelji pa dobrega in zanesljivega tovariša. Tako so ga pri Akademskotekniškem kolesarskem društvu (Akademisch – Technischer Fahrradverein) razglasili za »mehanika društva«, kar je bil bolj časten kot delovni naziv. Čeprav je bil v svoji firmi dobro zapisan, ga je slaba novih spoznanjih vlekla naprej. V

Veliki Janez

TU JE
BIL ROJEN
JANEZ PUH
1862 1914

IZUMITELJ
IN
PODJETNIK
OB 130. LETNICI
ROJSTVA
OBČINA PTUJ

Spominska plošča, posvečena Janezu Puhu, na Zidaričevi hiši

začetku leta 1889 je dal odpoved in odpotoval na razstavo koles v Leipzig. Tam se je dogovoril ter prevzel zastopstvo angleškega podjetja Humber in nemškega podjetja Winkelhofer & Janicke. V pozni jeseni istega leta je sam izdelal svoje prvo kolo.

Uspešen v življenju in poklicu

Že julija istega leta se vrne v Gradec in se za stalno nastani. Spozna približno 20 let staro Marijo Ano Reinitzhuber, hčerko premožnega potomca družine pivovarjev in krčmarjev in se z njo poroči ter se preseli v novi dom. Solidna osnovna izobrazba in bogate poklicne izkušnje ter bogastvo ženinih staršev mu omogočijo, da brez večjih težav 6. februarja 1890 odpre svoj obrat (sicer skupaj z upokojencem Viktorjem Kalmanom, s katerim sta se spoznala v Akademskotekniškem društvu). Pravzaprav je to že pravo podjetje z nazivom Styria Werke, v katerem takoj izdelajo kolo z imenom Styria. Le-to kmalu postane znano po vsej Evropi. Prvi večji uspeh doživi leta 1893, ko njegovo kolo zmaga na dirki Dunaj-Berlin. Takrat popolnoma onemogoči svojega največjega konkurenta Benedikta Albla, pri katerem je delal, preden je odšel v Leipzig. Albl je bil znan le v Gradcu, Puh (Styria) pa že v vsej Evropi. Nato dosega na tekmovanjih kljub hudi konkurenci odlične rezultate, vse skupaj pa še potrdi leta 1895, ko se na cilj slovite dirke od Bordeauxa do Pariza zmagovalec pripelje na njegovem kolesu.

Postane tovarnar

Posledica uspeha na tržišču je širitev podjetja. Leta 1899 kupita Puh in kolesarski tovarnar Werner v južnem delu Gradca stari mlin. V njem se začne prava tovarniška (serijska) proizvodnja koles. V graški trgovinski register se 17. julija 1895 vpiše firma Erste Steiermärkische Fahrradfabrik Johann Puch, A. G. S to tovarno doseže Puh svoj absolutni vrhunec. Seveda pa spet vse ni šlo tako enostavno, saj mu je mestni svet z razni dovoljenji povzročal številne težave. Domnevamo lahko, da je za tem stal njegov tekmeč in nekdanji šef Benedikt Albl, ki je imel vpliv tudi v mestnem svetu.

Izumitelj

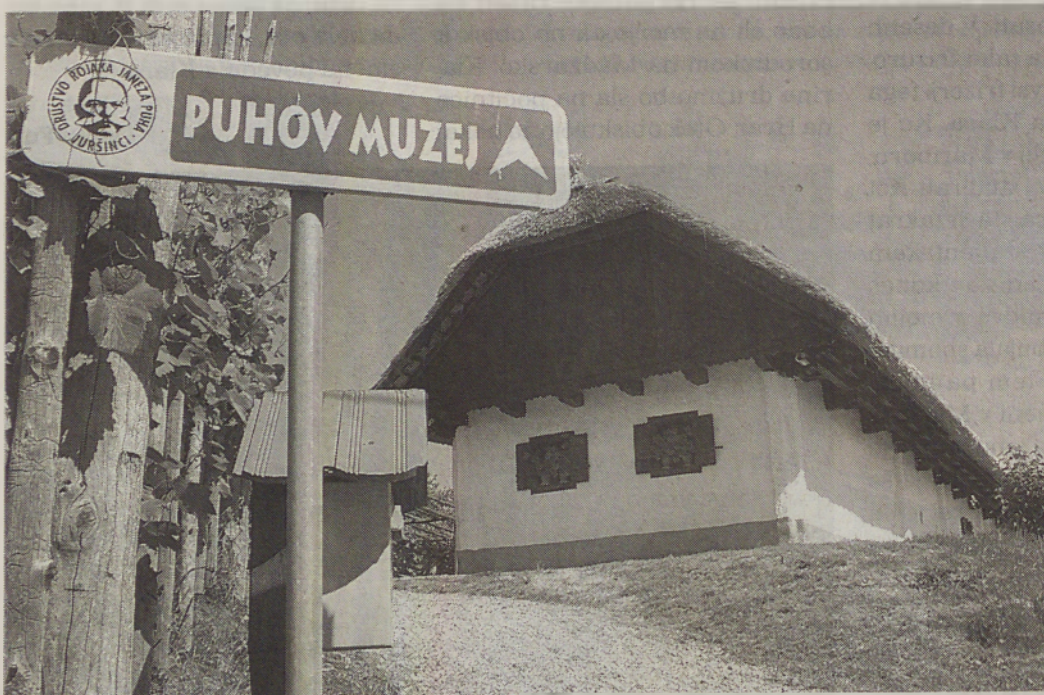
Proizvodnja koles je Puhu začela prinašati dobiček. Tovarna je rasla, zaposlenih je bilo vedno več delavcev, Puh je iskal in vabil številne strokovnjake iz drugih evropskih mest. Neprestano je razmišljal, kako bi kolo izpopolnil, da ga ne bi bilo treba poganjati z nogami. Parni stroj je bil na pohodu, vendar je bil zaradi svoje prostornine neprimeren za kolo. Leta 1899 je skonstruiral prvi bencinski motor. Leta 1903 patentira napravo za nastavljanje vžiga pri eksplozijskih motorjih in izdelal

svoj prvi avtomobil, leta 1904 pa predstavi izboljšane. Konstruiral je motorje za toplozračne balone in letala, vendar se leta 1912, po nesreči letala nad Semmeringom, ki ga je hudo prizadela, z letalstvom prenehal ukvarjati. Se danes nekateri sprašujejo, kako je mogoče, da človek brez fakultetne izobrazbe predstavi 4-taktni motor, in to v svojem na novo oblikovanem avtomobilu.

Leta 1912 zaposluje Puhova tovarna 1100 delavcev, izdela 18000 koles, 300 motorkol in 300 avtomobilov. Do leta 1914 je razvil različnih avtomobilskih tipov. Od leta 1900 do leta 1914 je pridobil 13 patentov. Leta 1909 je patentiral štirivaljni motor boxer. Ideja je bila tako genialna, da so jo uporabili konstruktorji svetovno znane volkswagrovega hrošča. Zanimivo je, da je Puh tudi pri promociji avtomobilov uporabljal dirke. Leta 1906 je dosegel njegov dirkač Nikodem na zahtevnem mednarodnem tekmovanju za internacionalni pokal najvidnejši uspeh – 250 km dolgo progo je prevozil s povprečno hitrostjo 77 km na uro, kar je bilo za tiste čase neznašljano. Leta 1908 se je sam udeležil 2000 km dolge propagandne vožnje v Bosno.

Življenje

Leta 1911 Puh prvič resno zbolil in zaradi hudomušne napise: »Motor v mojih prsih je že zastarele konstrukcije in popušta vrtljajih.« Intenzivno delo in znanstveni naporji Puhu poslabšajo zdravje, hudi čustveni boji in napori, da bi bil zmogel napora. Umakne se iz podjetja, le risalne deske in konstrukcijske delavnice ostanejo njegov svet. Z ženo nista imela otrok, zato je preživljal svoj prosti čas predvsem po letu 1912, v konjušnici, ki jo je posvetil jahalnemu športu. Imel je dva konje, s katerimi je tekmoval po številnih hipodromih po Evropi. Junija 1914, ko se prva svetovna vojna že trkala na vrata, se je Janez Puh odpravil na konjske dirke v Zagreb. Šofer ga je peljal tudi na domačo Sakušak, kjer so mu mati spekli gibanico. Obisk je bil pomemben dogodek, še posebej so si ga zapomnili otroci, ki so na tisti dan na kupe graških bonbonov. Kljub številnim obveznostim je Puh rad prihajal v domače kraje, čeprav ne ravno pogosto. Rad je obiskal Kaučičevo gostilno v Juršincih in tam je imel sirovo pogačo – gibanico in tudi kozarčku domačega vina ni nasprotje. Po končanih konjskih dirkah, su je preden so razglasili rezultate, zadela kap. Pokopali so ga v Gradcu, vendar je njegova smrt ostala neopažena. Grobnica v svetovne vojne, ki se bo vsaki hip pritegnila vso pozornost.



Dvorišče Puhovega muzeja. Minulo soboto so muzej odprli tretjič. Dvakrat je že pogorel, zadnjič leta 2004, vendar se Puhovci ne dajo. Cimprača ima podobo, kot so jo imele le-te v času Janeza Puha. V njej sta dve sobi z eksponati, ki so povezani s Puhovim delom, en del, soba in kuhinja, je etnografski, večnamenski prostor pa je namenjen tematskim delavnicam, sestankom članov društva ali okroglim mizam.



Vlado Slodnjak, predsednik puhovcev

iz malega Sakušaka

Začela je Kristina Šamperl - Purg

Temeljni kamen pri sestavljanju obsežnega projekta o delu in življenju Janeza Puha je položila mnogo prezgodaj preminula mag. Kristina Šamperl - Purg iz ptujskega muzeja. Njena velika usluga je, da smo Slovenci spoznali rojaka - človeka, ki je svet obrnil na glavo, kot je zapisala v monografiji z istoimenskim naslovom. Njena raziskovalna žilica, izjemna ustvarjalna energija, zlasti pa pripadnost slovenskim koreninam so jo naravnost silili v to, da je z veliko natančnostjo, strokovno profesionalizmom in vedoželjnostjo odkrivala tančico skriv-



nosti nad življenjsko usodo človeka, ki ga Slovenci vse do njenih odkritij nismo poznali.

Z vso odločnostjo je prepričala odgovorne, da so dovolili in pomagali pri postavitvi spominske plošče Janezu Puhu na kraju, kjer je nekoč stala njegova domačija. Potem so sledile zahtevne priprave za izdajo Puhove monografije, izvedbo razstav, okroglih miz, pomenovanja ulice in različnih promocijskih nastopov doma in v Avstriji.

Začeto delo zdaj z enako zavzetostjo in navdušenjem nadaljuje direktor ptujskega pokrajinskega muzeja Aleš Arh.

Anica Zidarič: edino tram ...



natisnjen tudi lep prospekt s Puhovo domačijo na prvi strani in domiselnim tekstom, kako so se na tej domačiji z generacijami in lastniki menjali tudi priimki (Puh - Stebih - Šuen - Zidarič).

V tem prostoru, ki bo vsak čas nared, bodo gostje lahko pokušali kvalitetno vino. Poleg fotografij v tem prostoru bo na Janeza Puha spominjal tudi tram z vrezano letnico 1842, ki je edini predmet, oh-

ranjen, v sobo pa bodo vgradili tram z letnico 1842. Pravi, da je tram originalen in je edina stvar, ki se je ohranila od nekdanje Puhove domačije. Zidaričevi se očitno spoznajo na sodobno trženje.

Svoje steklenice so opremili s sodobno oblikovanimi etiketami, ki imajo poleg sorte vina še napis Janez Puh in fotografijo modela njegovega dvocikla, za svoja vina pa imajo

ljudem, ki bodo v gradili tram z letnico 1842. Pravi, da je tram originalen in je edina stvar, ki se je ohranila od nekdanje Puhove domačije. Zidaričevi se očitno spoznajo na sodobno trženje.



Zanimiv smerokaz v križišču, ki te pripelje do Puhovega muzeja. Nanj boste naleteli, če se od Sv. Jurja ob Ščavnici peljete mimo Stare Gore proti Juršincem. Foto: Nataša Juhnov



Od ključavničarja do velikega industrijalca in izumitelja.
Janez Puh, 27. VI. 1862-19. VI. 1914

Ohranjajo spomin

Brez puhovcev muzeja ne bi bilo ...

Leta 2000 so v Juršincih ustanovili Društvo rojaka Janeza Puha. Ob vseh drugih so si zadali dve osnovni nalogi: predstavljati tehniško dediščino širši javnosti ter obujati spomine na rojaka Janeza Puha in njegovo delo. V društvu je včlanjenih okrog 300 članov, ki prihajajo iz 35 občin. Tehniško dediščino predstavljajo kar s starodob-

nimi vozili, za katera pa ni nujno, da so iz Puhove tovarne.

Z velikim navdušenjem in delovno vnemo so se vključili v izgradnjo Puhovega muzeja. Ni jim bilo žal prostovoljnega dela ne denarja, ki so ga prispevali in ga tudi na različne načine zbirali. Predsednik društva je Vlado Slodnjak, ki je dejansko ustvaril nekakšno Puhovo družino, ki zdaj složno in uspešno rešuje probleme v zvezi z dediščino. In še bolj pomembno je, da je za sodelovanje navdušil vodilne v tovarni Steyr-Daimler-Puch

of Magna v Gradcu, v kateri je poleg mnogih drugih Slovencev tudi sam zaposlen. Vodstvo tovarne je moralno in materialno ves čas podpiralo izgradnjo muzeja ter na osrednjem dvoriščnem prostoru svoje tovarne odkrilo doprsni kip Johannu Puchu - Janezu Puhu. Da je do otvoritve muzeja sploh lahko prišlo, so veliko prispevali odlični obrtniki, ki so tudi sami puhovci. Večino gradbenih in instalacijskih del so opravili sami ali s pomočjo prijateljev in simpatizerjev, vse seveda brezplačno.

Ni opravičila, da je bil Janez Puh pri nas, v Sloveniji (Jugoslaviji), dolga leta skorajda pozabljen. Zanimivo je, da tudi v deželni glavni mestu ni bil deležen kakšnih posebnih časti. Šele leta 1912, po 27 letih bivanja in ustvarjanja v mestu, postane častni meščan mesta Gradec in šele leta 1949 je dobil v graški mestni četrti - svojo - ulico - Puchstrasse. Janez Puh je bil sin slovenskih staršev, rojen v Slovenskih goricah, bil je lojalen državljani svoje domovine - habsburške monarhije, v kateri se je rodil, živel in umrl. Bil je podjetnik, ki je dosegel svetovni sloves - njegove izdelke so poznali na vseh celinah. Bil je človek, ki pripada tehničnemu napredku vsega sveta, vendar je nedvomno naš in smo lahko nanj ponosni. Tudi on ni skrival svojega porekla in se je rad vračal na svoj dom. Tudi tik pred smrtjo ...



Ka pa zaj?

Penova
akcija

Zaklenjeniva biciklina ...

»Ja, ja, lejko ... kama ... samo ta prek ceste?«

»Tak iden f tou stran, tak ka nega problema!«



Najprej sem bila sama. Fant mi je sicer rade volje pomagal. Stopil je s svojega kolesa in z eno roko pograbil mojo zaklenjeno starino. Prosila sem ga, naj mi ga nese do serviserja koles, ki je preko ceste, on pa mi je zaupal svoje kolo, ki sem ga z lahkoto potiskala ob sebi. Fant se je dobro znašel in zaklenjeno kolo vozil po prednjem kolesu, tako da sem se počutila kar malo čudno, ker se tega nisem spomnila že sama. A nič ne de, bom vsaj vedela za drugič ...



je odgovoril drugi fant, ki sem ga ujela na poti iz šole. Sicer sva se napolnili v napačno stran, tako da Jure ni uspel ujeti v objektiv njegovega obraza. Vidi se, da sva družno premagala mojo težavo. Fanta pa sta bila tudi edre, ki sta se brez besed odzvala na mojo prošnjo. Po nasvetih drugih, naj vendar dvignem kolo in ga potiskam po prednjem kolesu (kot vidite fanta na prvi sliki), mi je postalo nerodno. In ker drugače kolo brez težav dvignem samo in mi vloga nemočne punce ni bila več pogodu, sem poklicala Majo ...

Zgodilo se mi je, ko sem si sposodila Majino kolo, in nasploh se mi to dogaja ves čas. Ves čas pozabljamo takšne in drugačne številke, imena, podatke ... Kako naj si torej enkrat za vselej zapomnimo številko ključavnice na kolesu? Če si je ravno ne vtetoviramo na roko, vedno obstaja tveganje, da nam enkrat pač uide iz spomina in bomo domov šli peš, kolo pa pustili zaklenjeno tako dolgo, dokler se prebrisana številka ne vrne v spomin. Do takrat pa lahko za pomoč prosimo prijaznega mimoidočega, ki nam bo kolo pomagal odnesti do našega doma. Resda bomo kljub temu pešačili, a bomo vsaj imeli družbo, kolo pa bomo lahko pospravili v domačo kolesarnico.

»Ka, še inouk vama trbej pomagati?«



je čez cestišče z nasmeškom zaklical mladenič, ki nama je le nekaj minut pred tem že pomagal, potem pa, ko se je še enkrat prikazal, sva z Majo še vedno lovili pomagачe. Torej, se je izkazal? Kot vidite, sva nalogo malo zasolili. Priklenili sva namreč kar dve kolesi – moje rdeče kolo in Majino črno. Z eno ključavnico seveda. Zdaj vsaj nisva bili videti kot neiznajdljivi in šibki, kajti dve trmoglavni kolesi sta bili zalogaj tudi za fanta. A ena-dve-tri smo rešili tudi to. »Ti primi lejvoga, ti desnoga, ge pa zadaj oba!« In smo šli ...

»Joj, hm ...
lejko
probamo ...
hihi.«

Edina punca, ki se ni spačila in nonšalantno odkorakala mimo. Pred tem sem namreč nagovorila skupino deklet, ki so se odzvale zelo burno: »CCCC, valda ja ... komaj čakani!« ali »Sigurno! Ka si nouri, ka mo ge pomagala, jzoš ...« ipd. Čast deklet je tako rešila zadnja v tokratni akciji. Imele smo malo več težav kot v prejšnjih primerih, a je šlo. Kjer je volja, je pot, pravijo. In to še kako drži. Čestitke torej puncici, ki je ni strah dvigovanja koles!



»Dobro je, dobro je ...
kaj ste zaključali skupa?«

Gospodu kar nisva mogli pojasniti situacije, ko je brez razmišljanja pograbil kolesi in se hitro napotil proti prehodu za pešce, da sva ga komaj dohvatili. Predvsem zaradi smeha, ki naju je napadel, ko se možakar kar ni in ni hotel ustaviti. Očitno je želel, da bi čimprej prispeli na cilj in da bi bila njegova pomoč res kakovostna in hitra. Na koncu smo se vseeno zmenili in se v smehu razšli. On peš, medve s kolesi ... v naročju.

Po končani akciji sva še nekaj minut postali na pločniku, da sva se spomnili številke ključavnice, in nato, da sva jo sploh uspeli odkleniti.

V tem trenutku je šlo zares, kajti zdaj nama najbrž ne bi verjel nihče več. Jure naju je čakal za drevesom, meni pa se je porajalo vprašanje, bi nama on pomagal, če bi ga ustavili na cesti?

Med akcijo sem iskala odgovor še na eno vprašanje: Ali ne bo nihče podvomil o lastništvu kolesa? Kaj pa, če bi bil ukraden ...

Na koncertu skupine Bijelo dugme v Zagrebu

»Menjam 100 kun za TRAVO«

Od
ognjemeta
diskotečne
glasbe do
simfo rock
opere

Spektakl in zabava sta bila pomembnejša od tehnične izvedbe, bi lahko rekli po koncertu skupine Bijelo dugme, ki se je za mini turnejo po Sarajevu, Zagrebu in Beogradu znova zbrala po 16 letih in na stadion Maksimir po ocenah policije privabila 55 tisoč ljudi iz vseh krajev Hrvaške in Slovenije.

Na odru so se poleg idejnega moža skupine, kitarista Gorana Bregovića, ljudskih pevcev in pevk, znamenitih Bulgark, ter godalnega ansambla zvrstili tudi vsi pevci skupine: Alen Islamović, Mladen Vojičić - Tifa in Željko Bebek. Slednji, originalni pevec skupine, je ob prihodu na oder doživel največji delirij občinstva, ki so ga sestavljale vse starostne kategorije, od najmlajših do kar precej starejših, sam pa je glasbeni potek koncerta iz bolj diskotečnih ritmov speljal v bolj simfo rock vode.

Ob koncu rednega dela so glavni štirje akterji zapeli in zaigrali skupaj:
Goran Bregović, Željko Bebek, Alen Islamović in Mladen Vojičić - Tifa.

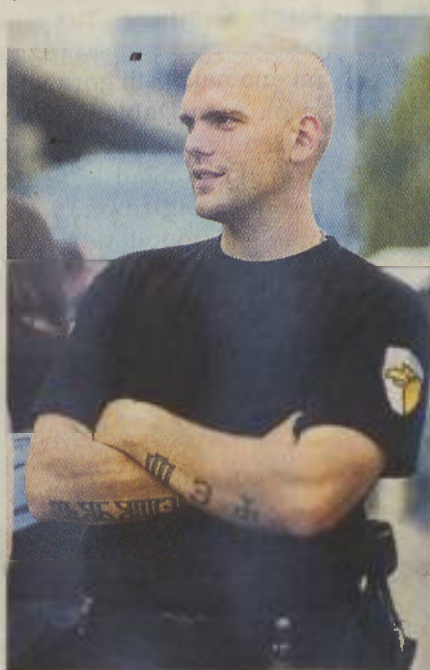


Prilobiskovalci (iz Zadra, op. p.) so pred Maksimir prišli že ob šestih zjutraj, čeprav so se vrata stadiona odprla šele ob 16. uri. Pa tudi takrat se jih je veliko odločilo za ponočno čakanje na soncu in vetru do začetka koncerta, predvsem zaradi strahu, da bodo ostali zunaj. Policija je namreč izjavljala, da bo zaprla vrata, ko se bo na stadionu zbralo 60 tisoč ljudi, v prodaji pa je bilo 66 tisoč vstopnic.



Nekateri oboževalci so si na koncertu naredili svojo zasebno zabavo.

Alen Islamović je med tremi pevci prvi prišel na oder.



Vsi varnostniki so prihajali iz samo ene varnostne agencije: Sokol security. Očitno so skupaj s policisti opravili dobro delo, saj na koncertu ni bilo niti enega večjega izgredata.



Že pred koncertom se je vedelo, da bo po nastupu obveljala ocena, da so Bijelo dugme navdušili Zagreb, zato ker je bila publika navdušena že prej, preden so Bijelo dugme sploh prišli na oder. Strogi kritiki so na zadevo gledali malce drugače.

Koncert je skupaj z dvema dodatkom trajal tri ure, že po prvi četrtini pa ga je popestril ognjemet s pomožnega maksimirskega igrišča, čeprav je le dan prej Bregović izjavljal, »da takšnega kiča oni ne potrebujejo«. Bijelo dugme je svoj nastop začelo s skladbo Nakon svih ovih godina, v rednem delu končalo s pesmijo Sanjao sam nočas da te nemam, za drugi dodatek pa sta bili skladbi Đurđevdan in Hajdemo u planine. Za varnost je skrbelo več kot 1400 policistov in varnostnikov, ki so včasih s svojimi ukrepi pretiravali, predvsem so se nad njimi po koncertu pritoževali fotografi različnih medijev, od katerih je verjetno najdaljšo pot do Zagreba opravila ekipa nemške TV-postaje WDR. Po neuradnih podatkih naj bi z omejeno sponzorsko izredno močno podprto turnejo po treh prestolnicah nekdanjih jugoslovanskih republik Goran Bregović & co. spravili v svoj žep okrog 700 tisoč evrov.

T. K.

Nataša Juhnov



Objektivno novinarsko oceno koncerta je bilo težko podati, zato ker je tudi večina tistih, ki so nosili oznako »PRESS«, pela in plesala skupaj z občinstvom. Vprašanje je, ali je vse to res bil samo »press«.

Prodajalcev majic z imenom ansambla seveda ni manjkalo. Najduhovitejši pa je bil vseeno mladenič, ki si je na hrbtno stran svojega jopiča iz džinsa z bucikami pripel bel list papirja, na katerem je pisalo: »Mijenjam 100 kuna za TRAVU«.

Bregović in Bebek sta znova v harmoniji, čeprav je slednji pred desetletji izjavljal: »Nikoli več z Bregovićem.« Ampak v dobi retromanije se vse to hitro pozabi. Pa tudi zasluži se dobro na samo treh koncertih, ki jih obiše več kot 200 tisoč ljudi.





Radoveden jak in gora Ama Dablam v ozadju



Meditacija

Dva tedna med

Potem ko sem v minulih letih precej potoval in videl mnogo zanimivih krajev, sem začutil željo, še posebej kot planinec, obiskati gorovje Himalaja in se približati najvišjim vrhovom. Običajno se mi želja uresniči, tudi to pot so se. Finančna sredstva v ta namen sem privarčeval, na EMŠO se nisem oziral, saj pravim, da »stroj, ki se giblje, rad zarjavi«. Šest nas je v skupini, vsi smo iz severovzhodne Slovenije, vodi nas izkušeni alpinist Samo. 31. marca 2005 poletimo iz Brnika preko Dunaja v glavno mesto Nepala Katmandu. Mesto z okrog 500.000 prebivalci je izhodišče za ture v osrčju Himalaje. Za naše razmere nenavadno živahno mesto. V dokaj ozkih ulicah trgovci ponujajo razno blago, med številnimi domačini in turisti vijugajo rikše, motoristi in kakšen avtomobil se prebijajo skozi gnečo, vse se dogaja brez razburjanja, v najlepšem redu. Pred hotelom nas s svojimi kobrami za nekaj rupijev zabavajo krotilci kač. Nastanjeni smo v hotelu Tharong peak, pravijo mu tudi – slovenski. Hrana je pestra in okusna, ljudje so prijazni in pošteni, kar prispeva k temu, da se tuji dobro počutijo.

Pred odhodom na treking Everest uredimo potrebne dokumente za vstop v nacionalni park in rezerviramo letalske vozovnice za Luklo. Ogledamo si nekatere znamenitosti mesta in budistični tempelj na robu mesta. Po 364 stopnicah se verniki in obiskovalci povzpnejo, da bi počastili Budo in zavrteli molilne mlinčke. V središču mesta, na trgu Durbar, občudujemo nekdanjo kraljevo palačo in številna hindujska svetišča.

Misli usmerjamo proti gorovju Himalaja, kjer v verigi 800 in širini 200 km kar mrgoli osemtisočakov.

Nestrpni smo dočakali trenutek, ko nas je majhno 20-sedežno letalo lokalnega prevoznika Sita air v 40-minutnem letu iz Katmanduja prepeljalo v majhno gorsko vasico Lukla na višini 2840 m. Letališče z najkrajšo in položno pristajalno stezo na svetu, kjer je treba imeti za adrenalinski pristanek veliko izkušenj in spretnosti. Za to pot peš bi potrebovali nekaj dni.

Začenja se naš pohod. Končni cilj je 5550 m visok Kalapatthar v bližini Mont Everesta. Opremo nam nosita šerpi Lakba in Yam. To je težko opravilo, na tisoče jih za nekaj dolarjev na dan prenaša teža tudi do 100 kg. Videli smo nosača, ki je nosil polnih 15 5-litrskih plastenk tekočine. Po videzu so slabotni, naš Lakba oblečen tehta le 50 kg, toda v njih je neka posebna energija, sicer pa vedo, da si le na ta način lahko služijo kruh. V slikoviti soteski ob reki Dudh Kosi mimo Paktinga prispemo v kraj Namche Bazar, polkrogle terasaste oblike na višini 3400 m. Je trgovsko in šerpovsko naselje z dobro hotelsko in kulinarčno ponudbo. Tukaj je zadnja priložnost za polnjenje akumulatorjev za kamere. V okolici Bazarja opravimo aklimatizacijsko turo za vzpon na 3790 m visok Kumjung. Tukaj se nam odpre čudovit panoramski razgled s pogledom na eno najlepših gor v Himalaji, 6856 m visok Ama Dablam. Dobro razpoloženi naslednji dan nadaljujemo pot, vreme je prijetno, pomlad je, veliko zelenja, med drevjem zagledamo kakšen cvetoči himalajski rododendron, v ozadju so zasneženi vrhovi. Zelo živahno je, srečujemo veliko

pohodnikov, na tej višini veliko tovarov prenašajo jaki. Premikajo se počasi in zelo plašni, vodnik jih usmerja z turanjem in žvižgi. Nisem videl, da bi jih pretepali ali z njimi grobo ravnali.

Prispemo v kraj Teng boche, znano po budističnem samostanu, kjer prebivajo okrog 30 menihov, ki vsak dan opravljajo verski obred. Tukaj srečamo že tretjič naša poti znanega alpinista Tomaža Humarja s svojo ekipo, ki vzporedno z nami dosti lažje premagujejo vzpon in se pripravljajo za novo plezanje smer Tomaž Humar in Vanja Furlan sta leta 1996 prva preplezala zahtevno in razahodno steno Ama Dablama. To je najvidnejši alpinistični podvig na svetu.

Po visečih mostovih večkrat prečkamo ozko sotesko. Na tej višini je dokaj mrak, hodimo 5 do 6 ur na dan. Poročljivo je piti veliko tekočine, do 3 na dan. Ustavljamo se v kočah, ki so na teh višinah skromneje zalažene. Tu hrano si privoščimo zvečer, naprečki zelenjavno juho in kakšne špagete.

V kraju Dingboche načrtujemo aklimatizacijski trening v okolici naselja. S nam je tako dobro, da smo se povzpeli na 5083 m visok Nangkar Tshang. Sledila so težave, glavobol, slabost, prebavne motnje, slab spanec. Da bi bili čimbolj pripravljeni za končni naskok na Kalapatthar, se povzpnejo še na en vrh, visok 5200 m.

Opažamo, da je pohodnikov manj, saj je začel naletavati sneg. Hladneje je, večinoma hodimo na višini 5000 m.

Preseneča, da je v kočah precej več posteljnih sob, ki so zelo tesne, dve kopalnici in nič drugega. Spimo v svojih spalnih vrečah. Pogrešamo obešalnike, kamor bi lahko obesili prepoteno perilo. Rekel sem, če bom še kdaj hodil tukaj, prinesem s seboj kladivo in nekaj žebeljev. Ob večer se družba zbere v jedilnici okoli tople železne peči, iz katere daje toploto posušen jakov gnoj. Sobe so hladne, temperatura je ponoči padla do -10 °C. Voda v plastenkah ob posteljah je bila zamrznjena.

Korak za korakom premagujemo...



Budistični tempelj v Bodhnathu. Romarji darujejo cvetje in častijo Budo.



Predstava s kobrami

Letališče Lukla z najkrajšo pristajalno stezo na svetu



V Namche Bazarju nam Tomaž Humar razlaga o svojih načrtih.



Poleg nosačev veliko tovara prenesajo jaki.



Nepalci so prijazni in pošteni ljudje.

najvišjimi gorami sveta

Mt. Everest 8.850 m



Pogled na Mt. Everest iz Kalapatharja

Na ob ledeniku Khumbu pridemo do postojanke Lobuche. Popoldne si ogledamo pokrajino in smer, po kateri naj bi naenkrat dan prišli do cilja.

S težavo smo se povzpeli na 5550 m visoki Kalapathar. Na vrhu je divjal veter s hitrostjo 150 km na uro in vsak si je iskal zavetje med skalovjem. Pri snemanju s kamero sem imel težave. Ob veliki skali sem se ulegel na hrbet, stisnil kamero z obema rokama ob telo in nekaj posnel. V tem svojem siju in lepoti so bili pred menoj razvrščeni Mont Everest, Lhotse in K2, v ospredju pa ledenik Khumbu, res nepozabno.

Vem, ali smo si od zbežanosti na vrhu čutili, kot je to običaj. Ne glede na to, so bili to trenutki radosti, ki mi si jih tako želel. Čeravno nisem stal na vrhu najvišje gore na svetu, 8848 m visokem Mont Everestu, sem ga videl in čutil v svoji bližini, mogočnega in ne-umrlega.

Vsaka gora ima svoj ponos in le redko kdaj se pusti premagati brez truda. Čeprav so želja, izkušnje, telesna pripravljenost, tudi trma, vendar do pravega, kati nepopustljivost v določenem trenutku je lahko usodna. Končno igra vlogo tudi denar. Za vzpon na Everest z nepalske strani je treba plačati s tibetanske pa 10.000 dolarjev po osebi.

Na Mont Everest, najvišjo goro sveta, sta leta 1953 prvič človeka stopila leta 1953 sir Edmund Hillary in šerpa Norbu Tensing. Moje doživljanje obogateno se po vrsto telesne sposobnosti zadovoljni vrčamo. Daljši postanek s kopalnico, hladnim pivom po kosilu si privoščimo v Namche Bazarju. Tukaj so nam ugodni nakupi spominkov ter planinskih in športnih oblačil. V Lukli nas čakata družba za prevoz v Katmandu in čakati en dan. Mi se v nepalskem jeziku tega nismo jezili. Ob prihodu v Katmandu sta nas Peter in Pavel, slovenska hi sta bila medtem v Tibetu, prijetno presenetila z zakusko in doživljanjem zganjem.



Sveti možje na trgu Durbar v središču Katmanduja

Na koncu napore pot si po navadi načrtujemo turistično obarvan program. Tako smo zadnje dni bivanja v Nepalju odpotovali v 200 km oddaljeni Chitwan, nacionalni park ob indijski meji z obsežnimi gozdovi, močvirji ter travnatimi in vodnimi površinami, ki so pravi raj za domovanje nosoroga, bengalskega tigra, krokodila, jelena in raznih ptic. Park je del svetovne dediščine Unesco. Program je zajel tudi čolnarjenje po reki, kjer se je nekaj metrov od nas na pesku sončil 3 m dolg krokodil. Nekdo je rekel, da je verjetno iz plastike, nastavljen za turiste, a tega nobeden ni šel preverjat. Domačini so se potrudili in nam zvečer pripravili folklorni program. Najbolj zanimivo pa je bilo iz kočare na slonovem hrbtu v pravem



Po visečem mostu čez sotesko

pragozdu opazovati divje živali. V objektive aparatov smo ujeli kar nekaj nosorogov in drugih živali.

Potovanje po nepalskih cestah je poglavje zase, pravi kaos, toda vse se dobro konča. Ni problem, ker uradno vozijo po levi strani, problem je, ker vozijo, kjer pride, prehitevajo kjer koli, potniki sedijo tudi na strehah avtobusov. Smer zavijanja in prehitevanja sprevednik, ki stoji na stopnicah kabine, nakazuje z mahanjem roke. Obiskali smo tudi Pokharo z željo, da bi videli Annapurno in goro Macha puchare pa se katero. Nismo imeli te sreče, megla in oblaki so zastrli pogled nanje. Pred odhodom iz Pokhare obiščemo planinski alpinistični muzej, v katerem je predstavljena tudi Slovenija. Za potovanje do Katmanduja, kar znaša

200 km, smo porabili celih 8 ur, kriva pa sta bila slaba cesta in gost promet, a mi se po nepalsko spet nismo jezili. Zadnji dan pred vrnitvijo smo v mestni četrti Pašapatinat ob sveti reki Bagmati opazovali obred hindujskega pogreba. Sežiganje mrtvih je za nas dokaj nenavadno. Pravijo, da dobijo ti, ki na ta način odidejo na oni svet, ob reinkarnaciji boljše pozicije.

Ko se pogovarjamo o potovanjih, na koncu vprašamo, koliko pa to stane? Za tiste, ki doživijo načrtovano pot v polnem zadovoljstvu in so bogatejši za nova spoznanja, za tiste ne stane veliko.

22. aprila 2005 smo se srečni in zdravi vrnili domov.

Tudi za vas je hodil po Himalaji

Lado Klar



V nacionalnem parku Chitwan



Pogost prizor na nepalskih mestnih ulicah



Lep razgled



Pogrebni obred. Hindujsko svetišče in romarski kraj Pašupatinath ob reki Bagmati.



Sončni žarki na gladini jezera v Pokhari



Ali Slovenci nimamo SVOJIH kurvinih sinov?

Sem iz časov, ko smo ob predvajanju državne himne stali mirno iz prepričanja ali, če hočete, privzgojenega občutka spoštovanja do domovine. Ob 25. maju na primer ne mamti ne očetu ni bilo posebej treba reči, češ nocoj pa bomo gledali proslavo z beograjskega stadiona JNA, ker je bilo to samoumevno. In komaj sem čakal, da bom občudoval množico mladih teles, ki tako odlično in ubrano telovadijo. Pa potem družinska katarza ob koncu slavnostnega večera: predaja štafete edinemu izvoljencu ljudstva. Podobno sem ob 29. novembru vedel, da bomo spet »morali« v kino, kjer bomo dočakali novo partizansko zmagajo. (Saj se še spomnite Neretve pa Kozare in drugih vojnih spektaklov, v katerih so igrala celo znamenita hollywoodska imena?)

Dandanes se moja deca se še zmenijo ne, da je zvečer na nacionalni TV neposredni prenos osrednje proslave ob dnevu državnosti. Kje pa, če je istočasno na POP TV takooooo dobra kriminalka ... Saj si kot narodnostno zavedni in državotvorni oče niti na glas ne upam predlagati, da bi bilo lepo, če bi... in potem pogledam sam. Proslavo. Pa si potem razbijam glavo, kaj je z mojo deco (ali, bog ne daj, mojo vzgojo) narobe.

Zakaj Slovenija tudi ob 14. rojstnem dnevu še vedno raje razpravlja o tem, kdo je bil kdo v osamosvojitveni vojni. So odločilne prispevali k temu, da smo danes v lastni državi, fantje v policijskih ali uniformah Teritorialne obrambe?

In, kar me še bolj bega: je res tudi po 60 letih relevantno, kdo je koga med 1941. in 1945., zakaj ga je in predvsem, kdo je kriv? A ni res, da je vojna kruta igra za odrasle, ki v končni konsekvenci nima opravičila, da se je zgodila?

Prav v času, ko smo se v Sloveniji navadno smrtniki nekako »mimogrede« spomnili 14. rojstnega dne samostojne države in malone brez čustev ugotovili, da smo po teh letih pač tam, kjer smo, in bi nam lahko šlo tudi bolje, se po nekdanji Jugi (vključno s podalpsko deželico) dogaja tako imenovana gumbomanija. Pastirski rockerji, od katerih je najstarejši rojen prav ob koncu druge svetovne vojne, so spustili duha iz steklenice. Mnogi so se ga bali, češ da gre za nevarno jugonostalgijsko, pa le ni bilo hudega. Glasba je še enkrat dokazala, da je predvsem združuje in je v tem smislu, hvala bogu, daleč nad miselnostjo onih, ki se izgubljajo v sovraštvih. A v smislu razprave o nacionalnih čustvih se mi zdi značilna in za SLO-razmere poučna polemika pred prvim koncertom gumbov v vendarle njihovem Sarajevu. Frontman Bregović je namreč v času obleganja mesta ob Miljacki živel povsod, le tam ne. Zamera bi morda bila pozabljena, če je ne bi pogrel sam z neprevidezno izjavo, da ne želi igrati v Alijevem Sarajevu. Nič ni pomagalo, če je hotel s tem reči, da ga politika ne zanima in da Bosna niso samo Muslimani. Številni »pravoverni« Bosanci so zahtevali Bregovićevo glavo in pravijo, da ga je bilo zato med koncertom neznanstveno strah. A pomemben je konec. Tudi pravoverni Bosanci namreč niso trmoglavili, pač pa so v svojem stilu sklenili: »Jest, da je Bregović kurvin sin, al' je NAŠ kurvin sin.«

Še zdaj mi ni jasno, ali je zrelejši tisti narod, ki je sposoben ODPUSTITI svojim kurvinim sinovom, ali oni, ki svojih niti SPOZNATI noče.

ured-nik

67

Dr. Milan Lovenjak je znanstvenik na področju epigrafike. Na ljubljanski Filozofski fakulteti je študiral arheologijo in latinščino. Doktoriral je na Dunaju iz proučevanja vsebine antičnih oziroma rimskih napisov. V domači in tuji strokovni literaturi je objavil številne tovrstne znanstvene izsledke.

Za Rimljani ostali napisi na kamnu, amforah ...

Na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani smo zmotili sredi proučevanja strokovnih knjig 40-letnega Prekmurca Milana Lovenjaka. Doma je s Cankove, kjer je končal osnovno, v Lendavi pa srednjo tehniško šolo. Leta 1990 je diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz arheologije in antične zgodovine. Vzporedno je študiral latinščino. Na Inštitutu za antično zgodovino in epigrafiko na Dunaju je leta 1996 doktoriral in je prvi tovrstni doktor pri nas.

Dela se loteva z vso zbranostjo. Od leta 1997 je bil bibliotekar na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, leta 2000 pa je dobil naziv znanstveni sodelavec za področje epigrafike. Epigrafika je veda o starih, antičnih napisih. Je eden od dveh, ki se pri nas znanstveno ukvarjata z rimskimi napisi, ki so najdeni na ozemlju Republike Slovenije. V novejšem času ima naziv docent.

Rimljani so zapustili na našem ozemlju precej materialnih dokazov o svoji prisotnosti. Gre za več kot poltisočletno obdobje od rimske zasedbe severno-jadranskega in vzhodnoalpskega ter predalpskega območja do zatona in propada zahodnega rimskega cesarstva. V širšem smislu sega do naselitve Slovanov na prehodu iz 6. v 7. stoletje. To je obdobje, v katerem je zdajšnje slovensko ozemlje prestopilo razvojni prag iz prazgodovine v zgodovinsko obdobje antične civilizacije. Panonska severovzhodna Slovenija je prišla pod rimsko oblast najpozneje, beležijo zgodovinski viri.

Na Cankovi našel kamnito sekiro

In kaj je vzpodbudilo mladega Milana Lovenjaka, da se je lotil tovrstnega študija? Izhaja iz polkmečke družine. Oče je bil železokravec v nekdanjem gradbenem podjetju na Cankovi. Mama se je ubadala z gospodinjstvom, kmetovanjem. Irr on se je potem kar napotil v Ljubljano. Na fakulteti so ga posebej pritegnili strokovni sestavki Jaroslava Šašlja o rimskih najdbah.

In njegova prva otipljiva arheološka izkušnja je bila, ko je našel leta 1988 blizu Cankove kamnito sekiro. Podaril jo je soboškem muzeju. Potem je pogosto sodeloval pri arheoloških izkopavanjih v Prekmurju, predvsem v Bukovnici. Spremljal je tudi obsežna izkopavanja na trasi avtoceste. Pravi, da gre tu za najdbe svetovnih razsežnosti.

Zdaj proučuje rimske napise z območja Dolenjske, Ptuja ... Pravi, da so za rimskodobne napise zanimive lepo oblikovane črke in izpovedna moč. O navadah antičnih prebivalcev vemo zelo malo. Ohranjenih je malo pisnih virov. Na nagrobnikih so napisana imena pokojnikov. Če je bil pokojnik rimskega izvora, je bil napis troimenski. Domačini (staroselci) so bili navedeni s svojim imenom in imenom očeta. Za sužnja je bilo na nagrobniku zapisano njegovo osebno ime in ime lastnika. Tako se danes lahko strokovno ugotovi, ali so na nekem območju prebivali



Dr. Milan Lovenjak z rimskim napisom. V ozadju je prikaz rimskih novcev. Foto: Franček Štefanec

Rimljani oziroma priseljenci iz Italije, trgovci, vojski ali keltski domačini.

Na območju Prekmurja sta bila doslej najdena le dva rimska nagrobnika z napisi. Eden v Dolgi vasi pri Lendavi, drugi v Murski Soboti. A nikjer doslej ni bilo najdeno grobišče. Obstoječa nagrobnika pa sta zanimiva zaradi napisov in okrasja. Za Prekmurje so za to obdobje značilni v glavnem gomilni pokopi. A najdene so tudi kamnite »pepelnice«. Gre za manjša iz kamna sklesana korita, kamor so bile položene posode s pepelom pokojnika. Tak grob je bil najden med drugim v Gerlincih. Lovenjak je povedal, da je bil na tej »pepelnici« napis, ki je bil namerno poškodovan, preden so ga dali v gomilo.

Rimski grafiti razstavljeni v Soboti

Lani so v Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti pripravili razstavo z gradivom ptujskega muzeja. Za predstavljene rimske grafite je pripravil strokovne opise dr. Milan Lovenjak. Napisal je tudi besedilo za priložnostno zloženko. Eden razstavljenih grafitov nam da vedeti, da gre za izdelek Sekstija Vibija za Marka Septumijana.

Poleg Lovenjaka se ukvarja z rimskimi napisi pri nas še starejša sodelavka gospa Marjeta Šašeljska. Ona strokovno obravnava širši emonski prostor, Lovenjak pa panonski prostor od Dolenjske do Porabja.

Zigi na amforah

Zanimivo je tudi proučevanje napisov, ki so ohranjeni na rimskih amforah, najdenih na Ptuj in drugod. Amfore so izdelovali Rimljani serijsko v velikih lončarskih obratih. Pri nas ni najdenih ostalin tovrstne

delavnice. Najdeni pa so ostanki lončarskih obratov, v katerih so izdelovali opeko in vodovodne ter toplovodne amfore. Amfore so bile v naše kraje pripelane drugod. In veliko jih je najdenih na bližnjem Ptuj, Celju ...

Iz napisov na amforah zvermo podatke o vrsti živil, ki so jih prevažali v različne trgovskih poteh, transportu ... Nekelej zaščitni znaki izdelovalca amfor so vtisnjeni žigi. Nove, še neveljavne delavnice izdelkov niso opremljale z žigi. Na žigih so najpogostejše imena lastnikov posesti, na kateri je bila delavnica. Žig je bilo označeno ime lončarja ali delavca v delavnici. Z osebnimi imeni na žigih prisotni skoraj vsi družbeni sloji.

Na amforah obstajajo tudi neseni s čopičem na zunanost amfor. So vpraskani z ostrim predmetom. Sedi napisi so nastali po napolnitvi posode. Vsebujejo podatke o vrsti vsebine. In ne je še oznake poznejših lastnikov in ugotavlja Lovenjak.

Žigi na rimskih opekah

Lovenjak še ugotavlja, da so bili žigi rimskih opekah vtisnjeni v že obdelano a še mehko glino pred sušenjem in glazurjem. Na njih so navadno imena lastnikov obrata, delavnice ali posesti. Žigi opek vojaških delavnic so imeli vtisnjena imena vojaške enote. Vseh opek niso žigovali.

Na Ptuj je ohranjenih več kot petdeset različnih tovrstnih žigov. Razen žigov rimskih legij (I. Pomožne, 13. Dvojne Martove in 15. Apolonove legije) drugi izvirajo iz zasebnih delavnic. Izdelke so tudi izvažali.

Rimske ostaline kot gradbeni členi

Dr. Milan Lovenjak je avtor številnih znanstvenih prispevkov. Objavljeni so v domači in tuji strokovni literaturi. Zanimivo je, da je prvi slovenski epigrafik. Veliko dela ima zadnje čase razvozlavljanjem rimskih napisov v hečoliških najdišč na Dolenjskem in v Celju, na prostoru Mohorjevega dvorca na dvorišču Knežjega dvorca. Skozi najdeni zanimivi napisni kamni. Tam so bili uporabljeni kot gradbeni členi. Tam je služil nekoč tudi rimski nagrobnik, ki je bil najden v temeljih prvotne soboške katoliške cerkve.

V Celju so odkrili posvetilo zvestosti mesta Celje, ostanke rimskega cerkvenega tri miljnike. Največ novega med arheološkimi raziskavami na dvorišču Mohorjevega dvorca so odkrili v kletnih prostorih knežjega gradu ... spodnjega ali mestnega gradu ...

Dr. Milan Lovenjak ima veliko znanj kovalnega dela. A si zelo želi, da bi se nove ostaline z rimskega obdobja našle v Prekmurju. Veseli ga tudi narava. Izpričuje dejstvo, da se je poročil v Arretumu Volčji Potok. Za ženo si je izbral Prekmurko. Vezi s svojci so trdnje pogosto gučita po prekmurško.

Franček Štefanec

YU-arhivi še nedostopni pen jih je odprl

Franček Štefanec

VI.

Bilo je v Sombotelu na Madžarskem leta 1967. Z menoj je na posnetku Feri Maučec (levi). Delegacija Vestnika je bila na obisku uredništva tamkajšnjega časopisa Vas nepe. Bil sem še brez brade.

Leta 1969 sem začel peti v Mežanem pevskem zboru Štefana Kovača in napovedovati na soboških modnih revijah in drugih prireditvah. Vestnikov urednik Jože Graj (desno) mi pred nekim napovedovanjem svetuje, o čem moram posebej spregovoriti. In na posnetku sem z brado, ki jo nosim od leta 1970.



Jože Herman, naš dolgoletni urednik in direktor (levi v prvi vrsti), in Anica Krpič, za njo sedanja direktorica Irma Benko, ob njej Nevenka Emri ..., in v zadnji vrsti so (od leve proti desni) Jože Herman, Ludivik Kovač (pomočnik odg. urednika Vestnika) in Anica Krpič. Posnetek je z enega od izletov po Jugoslaviji. Takrat smo prijateljevali časopisa v Paračinu in radia v Banjaluki ...

Zelo resno sem jemal organizacijo Vestnikovih vlakov. Posnetek je z Raven na Koroškem. Kosilo za potnike smo pripravili na prostem. Pojedli smo in izpolnila se je napoved domačinov, da bo popoldne nevihta. Srečelov smo nato kljub temu imeli, saj je bil naliv kratek.

Stojim levo in se zadovoljno smehljam. Direktorica Irma Benko izroča priznanje pobudniku Vestnikovega vlaka Dragu Beloglavcu. Dobila sva ga tudi Erika Hertl (za Irmo) in jaz. Nad prizoriščem bdi Geza.



Za Angleže (postaja) Prekmurje obljubljena dežela?

Pri Bakovcih naj bi
odprli hotel, še prej
tečaj slovenščine –
Padec mej zadosten
impulz za
preseljevanje narodov



Zabave, ki so jo nekateri poimenovali tudi ulični sprejem, se je udeležila tudi skupine iz Gregorčičeve in Ulice Staneta Rozmana. Slednji so prepoznavnejši kot gostje iz Kükla.

LONDONČANI SO POSTALI SOBOČANI

V slogu znane pesmi skupine Kingstone Cela ulica nori je bilo vse do časa za pižame pa tudi še dlje drugo soboto v juniju veselo na koncu Ozke ulice v Murski Soboti. Ulične zabave, s katero so najprej začeli v Čopovi, se očitno nadaljujejo in ne recite dvakrat, da v prihodnje ne bi poročali še s katere. »Krivca« za veselo razpoloženje v ulici sta bila Ian in Louise Samuel, ki sta se pred kratkim preselila v Sobotu naravnost iz Londona. Tako se je po vstopu Slovenije v EU samo potrdilo veliko zanimanje Angležev za Slovenijo, kar je ob Primorski in Gorenjski najbolj očitno na Goriškem.

Večina jih kupuje nepremičnine, ker so (zanje) smešno poceni; le redki izmed njih vidijo v Sloveniji tudi poslovno priložnost. Nepremičnine v glavnem ku-

pujejo zgolj z namenom preživljanja prostega časa, torej dopustov in počitnic. Zakonca Samuel pa razmišljata drugače: v Sobotu, na Ozko ulico številka 10, sta se kar preselila.

Nekdanji mlin ob Muri pri Bakovcih, ki ga večina še vedno pozna po prvem lastniku Lukaču, naj bi čez leto ali dve preuredila v hotel. Prepričana sta namreč, da je v naši pokrajini z nešteto termalnimi zdravilišči in kopališči, neokrnjeno naravo in bogatimi kulturno-zgodovinskimi objekti, najbolj pa zaradi odprtih in prijaznih ljudi, turizem poslovna priložnost št. 1. Na vprašanje, zakaj sta zapustila Otok, Ian pove, da sta se naveličala mestnega življenja in sta iskala kraje za nove izzive. Hitro sta se navdušila za Slovenijo, še bolj pa za Prekmurje. Ian, ki je imel v Londonu samostojno elektro podjetje, tam pa je bila zaposlena tudi njegova žena Louise, je prepričan, da njegova nova domovina ponuja veliko priložnosti za posel, zlasti v že omenjenem turizmu.

»Ljudje v ulici so naju odlično sprejeli. Dokaz za to je tudi zabava, ki so nam jo pripravili kot dobrodošlico, da se bolje spoznamo.« je bil navdušen in presenečen obenem. Kot je dejal, imata največ zaslug za zabavo Suzana Smith, rojena Sobočanka (dekliško Mataj), in Karmen Pirš. Omenili sta, da bodo v znak angleško-slovenskega prijateljstva v ulici podobno zabavo pripravili vsako leto.



Samuelova sta pripeljala iz Londona naravnost v Mursko Sobotu tudi velik zračni tobogan, ki so ga bili najbolj veseli najmlajši iz ulice, po njem pa sta se (pogumno?) proti tlem spustila tudi sama. Nekoč naj bi tobogan razveseljeval otroke v hotelu pri Bakovcih.



Samuelova s Smithovima: Suzano in Derekom



Kot novopečena Sobočana sta imela na uličnem sprejemu tudi dve nalogi: Louise je morala skuhati kislo juho, Ian pa je na svojem vrtu zasadil lipo. Očividci pravijo, da sta žili nalogi obema dobro od rok, slednjemu tudi nog. Opravi, ki so jima ju nadeli, sta že bili nalogi primerni!

Louise pa ni pozabila omeniti, da so tudi njuna sinova – 2-letnega Lenona in 4-letnega Dylana – v vrtcu Gozdiček, ki ga obiskujeta, zelo lepo sprejeli. »Ljudje so zelo prijazni in odprti, kar nam v navajanju na novo okolje še posebej veliko pomeni,« je pristavila. »Čeprav (še) ne govoriva slovensko, s sporazumevanjem nimava težav, saj tu veliko ljudi govori angleško. Kljub vsemu seveda razmišljava o tečaju slovenščine.«

Ian nekaj besed že obvlada in kot iz topa je izstrelil: »Dve mali pivi. Na zdravje!«

Geza Grabar



Marija Gruškovnjak, prva soseda Samuelovih: »Naši novi sosede so takoj po prihodu pokazali, kako se je treba predstaviti. Prišli so tudi k meni. Sprejemam jih z vso svojo dušo in srcem. Zame je najpomembnejše, da je človek odprt in pošten, da lahko z njimi delim dobro in slabo. Samuelovi so taki.«



Za okusno pripravljeno hrano vseh vrst je skrbel Janez Kalamar iz bližnje Partizanske ulice (skrajno levo). Pomagal mu je Janko Bertalanč iz Černelavec. Skrajno desno ena od dveh soorganizatork Karmen Pirš s hčerko Urško.

Béla Szomi Kralj

Glasbeni producent petih CD-jev

- Regrat u salat (Kontrabant - 1997)
- Z nogami v zrak (Kontrabant - 2001)
- Prešvercano/Smuggled (Kontrabant - 2004)
- Nepridiprav in radovedna Katra (Nepridiprav - 1998, glasba za otroke)
- Naša družina (Nepridiprav - 2000, glasba za otroke)

Uspešnice

- Zelena dežela - besedilo (Victory)
- Metri ljubezni - besedilo (Victory)
- Kako naj čas ustavim - besedilo (Victory)
- Dal ti bom pesem - glasba, aranžma (Kontrabant)
- Prekmurje, moje Prekmurje - besedilo, aranžma (Kontrabant)
- Tou Džouži - glasba, aranžma (Kontrabant)
- Radovedna Katra - glasba, besedilo, aranžma (otroška pesem)
- Teden za lenuha - glasba, besedilo, aranžma (otroška pesem)
- Mama - glasba, besedilo, aranžma (otroška pesem)
- Nepridiprav - besedilo (otroška pesem)
- Ljubezen je - glasba, besedilo, aranžma (otroška pesem) - pesem Ljubezen je je tudi v učbeniku za osnovno šolo (besedilo je napisal pesnik Bogdan Novak)

Uglasbil pesmi slovenskih pesnikov

- Feri Lainšček (Črnooka, Utrinek)
- Karel Turner (Dal ti bom pesem, Ciganska, Moj kl-uk, Fse san punčke ponuco, Tou Džouži)
- Uroš Vošnjak (Sin panonske sem ravnine, Dom praznih dni)
- Dušan Pečavar (Ste kot otrok leteli, Sanja, Dete moje)

- Pal Szomi (Marciusi ajándék)
- Bogdan Novak (Ljubezen je, Jaz sem blazno vate)

Instrumenti, ki jih igra

Harmonika, kitara, ustna harmonika.



To sem jaz

Zgodba z naslovnice

Zanimivosti

V OŠ Zalog je bil razrednik violinistke Anje Bukovec, tam je poučeval fiziko tudi kitarista Roknbanda - Blaža Cerina in nekdanjega pevcu skupine Sausages - Gorana Breščanskega. Je vodja glasbenih skupin Kontrabant (štiri CD-plošči) in Nepridiprav (dve CD-plošči za otroke).

Kot glasbeni gost je sodeloval na zadnji plošči dueta Jubel in Vuhmepiš (V rožcah). Glasbeno prijateljuje tudi s Trstom Kregarjem (pevec MI2), Vladom Poredošem (Orlek), Mišom Vlahovičem (Victory) in Adijem Smolarjem. Prava slednja največ zaslug, da je izšla leta 1998 pri založbi Helidon plošča glasbene skupine Nepridiprav, na kateri so otroške pesmi, ki jih je napisal Béla.

V Domžalah vsako leto organizira etno-rock festival, kjer nastopajo izvrstne glasbene skupine iz Slovenije in tujine, ki preigravajo in poustvarjajo etnoglasbo in ritme.

Poklic

Učitelj fizike, matematike, astronomije, logike in šaha. Njegovi mladi šahisti so med najboljšimi v Sloveniji. Do sedaj je napisal 10 učbenikov in delovnih zvezkov za osnovno šolo.

Leto rojstva

1960.

Jeziki, ki jih govori

Madžarščina, srbohrvaščina, nemščina, slovenščina

Stan

Poročen, oče štirih otrok. Živi in ustvarja v Domžalah.

Zgodbe

ki jih piše
Žirčija

Salih Zečiri

Neredko ga je srečati ob najrazličnejših prireditvah v Beltincih in okolici, kjer že kar nekaj generacijam prodaja sladoled. Vsekakor imajo ljudje gospoda Saliha radi, od njega kupujejo sladoled, ki ga ponuja iz svojega posebnega tricikla z veliko posodo za sladoled in streho.

Dobra volja in humor sta tista, ki ju nosi sladoledar po vaseh med otroke in odrasle, ki so željni sladoleda. Oglasil sem se v njegovi slaščičarni v Beltincih, v Panonski ulici, kjer pa me je Salih presenetil z neverjetnim filozofskim pogovorom in življenjsko zgodbo, seveda po tem, ko mi je ponudil mrzlo kremo, ki se v teh dneh prav gotovo prikaže.

Življenje Salih Zečira se je začelo v gorski makedonski vasi Gajre v Tetovem leta 1940. Bil je sin edinec očeta Hajeulala in mame Alije. V hribovitem predelu so imeli nekaj obdelovalne zemlje, kar pa je

bilo premalo za preživetje družine, zato sta se oče in njegov brat odločila, da bosta šla iskat srečo na tuje, kamor bosta odpeljala potem tudi svoje družine. Brata Zečiri sta tavalala od Romunije, Turčije, Avstrije, da bi našla delo, dokler nista prišla v Slovenijo, v Mursko Soboto, kjer sta odprla majhen lokal in si rekla: »To je to, kar sva iskala!« Ker pa lokal ni bil velik, sta se zatem odločila, da se ločita, in njegov oče se je priselil v Beltince, kjer je v hiši Osterčevih najel lokal. Leta 1951 je v Beltince pripeljal sina Salih, ki je ob svojem prihodu čutil veliko domotožje in nenavezanost na novi kraj. Salih pravi, da so domačini njegovega očeta in vso družino zelo lepo sprejeli, mu stali ob strani pri urejanju lokala in pri jezikovnih težavah - za to pomoč se Salih najbolj zahvaljuje pokojni gospe Antoniji Osterc, ki mu je stala ob strani, ko je šel v strokovno šolo v Maribor. Tako mu je bila gospa Osterc druga mati. Dejal je še: »Bog naj poplača z dobrimi deli tudi dobrim sosedom, ki so že pokojni, tistim, ki so živi, pa naj Bog da dolgo življenje!« Svojo novo

Oče beltinskega sladoleda



Salih s hčerko in sinom ob tortah, ki jih je spekel za neko priložnost.

slaščičarno je družina začela urejati v hiši na zdajšnji Panonski 21, v nekdanji stavbi Sapačevih. Leta 1972 je mladi Salih od očeta prevzel obrt, in to v tistih časih, kot je sam povedal, ko je bil poklic slaščičarja še garaški, saj ni bilo zamrzovalnikov niti hladilnikov za led.

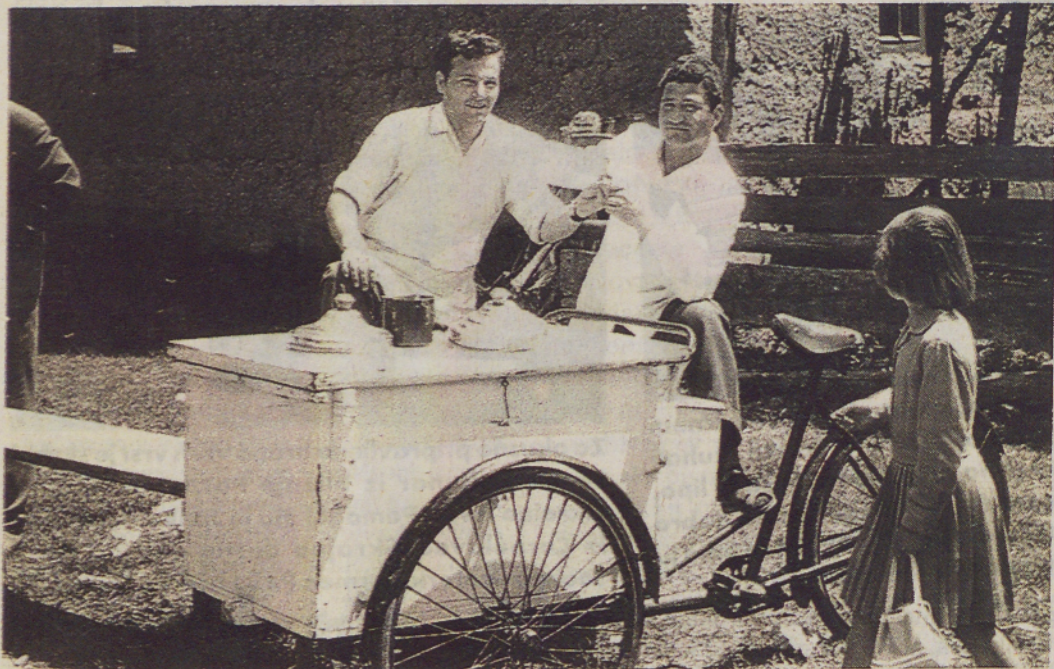
Zgodaj zjutraj je moral vstati in oditi v grajsko ledenico, ki so jim jo v uporabo dodelili beltinski oblastniki, in v njej natovarjal led v posode, katerega je moral prej streti. Priprava sladoleda je potekala ročno, sestavine se je težko dobilo. To so bili zanj težki časi, toda vesel je bil, da se je s sladoledom potem zapeljal med ljudi. Salih se je privajal na življenje po beltinsko, se vključeval v najrazličnejše klube. Nekoč mu je njegov oče povedal: »Nikjer v svetu ne boš nikoli tako dobro sprejet, nikjer ne boš tako spoštovan in zaželen kot prav v Prekmurju, prav v Beltincih, ker se je moral prekmurški človek že zdavnaj srečati s tujino!« Pravi, da se je Prekmurje spre-

menilo ne le po zgradbah, ampak tudi ljudje imajo drugačen pogled na svet kot takrat, ko je on prvič prišel v deželo Muri.

Ker je bila v družini potrebna še dodatna ženska pomoč, se je Salih pri šestdesetih letih na željo svojih staršev poročil z nevesto iz Tetovega. Kmalu po njegovi poroki mu je umrla mama Alija zaradi žolčnih kamnov, saj v tistem obdobju medicinska znanost še ni bila tako razvita. Po dveh letih zakona se mu je rodil prvi otrok, deklica, potem pa se mu je rodila še ena punčka in dva fanta. Salih ima tudi že pet vnukov in družina pričakuje novega družinskega člana. Salihovega šestega vnuka.

Takšno je življenje dobrega sladoledarja Tetovčana, ki je prav tako kot njegov oče našel srečo v Prekmurju.

Bojan Zdravni



Salih pred kakimi tridesetimi leti s svojim sorodnikom, prav tako slaščičarjem, ob prodaji sladoleda

Pozabljena sedemdesetletnica

Zelo malo nas je še tistih, ki se spominjajo lepega poletnega popoldneva, ko nas je predsednik Kluba prekmurskih akademikov (KPA) Vladimir Škerlak povabil na sotočje vrtov. Vsi povabljeni, večinoma nam, ki smo naredili malo maturo na soboški realni gimnaziji, smo se zbrali v njihovi vrtni ulici.

Poleg nas malih maturantov je bilo tudi precej prekmurskih študentov, članov KPA. Predsednik nam je po kratkem uvodu povedal kaj je namen sestanka. KPA bo organizirala zbiranje podpisov vseh Prekmurcev, ki so za to, da Sobota dobi popolno gimnazijo.

Na kratko nam je razložil, kako naj potekajo zbiranje podpisov. Priporočil je, naj gremo po dva in dva na teren in vsak po svoje. Midva z mojim prijateljem in profesorjem Stefanom Cvetkom sva dobila seznam vasi: Cankova, Gerlinci, Fikšinci, Krasaranci, Ocince, Serdica in Sotina. S vsaj enim članom na pot. Ponekod so naju lepo sprejeli in iako podpisali, drugje sva jih morala prepričevati, da so podpisali; zopet pa se je tudi, da niso dali svojega podpisa. Morda so se bali, da bodo imeli s

tem v zvezi kakšne dajatve. Naslednjič pa sem zbral podpise s svojim sosedom in prijateljem Jožetom Kološem. Obhodila sva naslednje vasi: Lemerje, Puževci, Zenkovci, Bodonci, Kruplivnik, Radovci in Gornja Lendava (sedaj Grad). Zbirali smo podpise v treh primerkih in tako so nastale tri knjige podpisov. Prvo so poslali v Beograd kralju Aleksandru I., drugo tudi v Beograd prosvetnemu ministru Antonu Korošcu, tretjo pa v Ljubljano Marku Natlačnu, banu Dravske banovine.

Prekmurje je v letih od 1927 do 1931 že imelo višjo samoupravno gimnazijo, na kateri sta bila tudi dva višja tečajna izpita. Ker pa je bilo njeno vzdrževanje za Soboto pretežko breme, je samoupravna gimnazija leta 1931 prenehala obstajati. Toda misel na popolno državno gimnazijo med Prekmurci ni zamrla. Da zopet pokaže svojo vedno bolj živo in trdno voljo, je Prekmurje vnovič sprejelo nase finančno breme samoupravne gimnazije, toda ne kot dokončen cilj, temveč, da s tem izpriča svoje neomajno stremljenje in potrebo po popolni državni gimnaziji. Uresničenje tega cilja je bila največja želja vseh Prekmurcev.

Kdo pa so ti mladi fantje?



Bil sem med tistimi, ki so prestopili prag prvega višjega razreda samoupravne gimnazije, za katero se je s svojim ljudstvom tako žilavo boril Klub prekmurskih akademikov. Še danes mi je v spominu tisti srečni trenutek, ko sem po enoletnem pavziranju tako rekoč poletel v staro gimnazijsko poslopje. Ker smo bili »samoupravci« gostje državne gimnazije, smo imeli vsa štiri leta pouk popoldne, seveda tudi ob sobotah. Kljub temu smo srečno prišli do 8. razreda in v šolskem letu 1938/39 smo imeli na soboški gimnaziji ponovno višji tečajni izpit.

Tako se je po več kot osmih letih uresničila želja Prekmurcev in zopet je bil v Murski Soboti višji tečajni izpit.

Še en višji tečajni izpit je bil na samoupravni realni gimnaziji naslednje šolsko leto, potem pa je samoupravna gimnazija prenehala obstajati in je v Murski Soboti nastala osemletna Državna realna gimnazija kneza Koclja. Te vrstice sem napisal zato, da bi se starejši spomnili, kaj se je dogajalo v zvezi s

ponovno pridobitvijo popolne osemletne gimnazije v Murski Soboti, mlajši pa, da bi zvedeli, kako težko je bilo priti do tistega, kar so si Prekmurci tako močno želeli in morali tudi dobiti, to je popolno soboško gimnazijo.

Aleksander Čisar



Na postopni otvoritvi Samoupravne realne gimnazije v Murski Soboti je prejela 19. oktobra 1935 soboška državna realna gimnazija in 3. oktobra je prišlo brzojavno naročilo od državnega ministra, da naj se izvrši vpisovanje v 5. razred.

Do 10. oktobra je bilo vpisovanje v 5. samoupravni razred. Od 39 vpisanih učencev je 25 vrnilo iz drugih šol zopet v Mursko Sobotu, 11 pa je šele otvoritev gimnazije v Murski Soboti omogočila nadaljevanje šolanja.

Prvi dan pouka je bil 11. oktobra z rednim poukom v 5. razredu samoupravne realne gimnazije, in to: dr. Pavel Strmšek (ravnatelj), Ivo Zlobec, dr. Janko Tejkal - Justin, Marija Hvala in Friderik Jugovič.



11. novembra prevzamega suplenta Milan Potokar in Djordje Stevanović od profesorjev realne gimnazije pouk v V. samoupravnem razredu in 20. novembra se prične pouk po novem urniku. Profesorski zbor je bil ob koncu šolskega leta 1935/36 naslednji: Milan Potokar, vršilec dolžnosti direktorja (poučeval francoski jezik, latinščino), Djordje Stevanović (zanimljiva, etnol., nar. zgod.), Ivan Štalc (mat., fiz.), dr. Tomaž Kelenc (rim. jez.) in Stefan Kovats (ev. verouk).



Pol leta je mijmo. Deca so spričevala, dobili Vrli se veselijo, ovi malo menje vrli, do se pa avgusta na popravni veselili. Ali pa tudi nej. Če ga ne napravijo. Samo tou je nej pravica.

Deco tak mantrati. Pa što pijta kakšega direktora, če njemi glj sakši projekt ne uspe. Nišče. Ali pa cilou ka fabrika cu grunt spravi. Fčasi v enoj družijoj fabriki direktor grata. Deco pa mantrajo, če njemi glj naprimer matematika nejde glj najbolje. Tou je po mojen nej praf. Ka vala za deco, bi moglo valati za se. Pa ka moremo?

Najvekša opozicijska stranka se pa nemre pa nemre fku-per pobrati. Drujgo ne vejo, kak če se s kakšin zakonon ne strinjajo ka vō odijdejo z dvorane. Negda so tou Janšovi tuj delali. Samo so se prle redno gor prosili. Pa se tedanjomi LDSi redno prtivili. Tej zaj pa kak če bi njn picck krjū odneso. Kak Kalimero negda, da je moj ati mali bil. Prej ka do meli cilou izderdni kongres, v gesen. Tone Rop več glj nema vole, ka bi tou inda tak močno stranko naprej vodo v nouve podvige. Čūdno, nej? Kapitan bi mogo zagenj ladjō, ka jo voda zalejvle zapistiti.

Sedanja oblast pa ma par čūdni med sebof. Enoga majo, ka bi rad pregledavo mednožja poslančan opozicijski strank. Znankar doma več ne dobij, ali je pa ščel ginekolog biti. Vej se tuj pijše Rupar, pa nej čūda če bi rad rupe gledō. Ka nemo pravo, ka si še eni privoščijo. Bogdan Barović, poslanec Jelnčićovi nacionalistov s pištolof odi po parlamentu. Koga ga je li straj. Mogoče je kavbojski filmof gledō da je mali bil? De pa te Barović popejvo letos na melodijaj morja in sonca. Predstavo de se s pesmicof. »Moj črni konj.«

Evropskoj uniji, tak opevanoj, pa ne kaže glj dobro. Niti Francija, niti Nizozemska mislin volilce s tej dvej držav se ne strinjajo z evropskof ustavof. Se tou meni malo vliče na bivšo Jugo. Ene stvari pač idejo, ene pa nejdevoj fku-per. Nej tak dalec nazaj pa je Slovenija med prvimi potrdila toisto ustavo. F parlament. Najboukši med najboukšimi, so za nas mishli. Slovesnkin volilcan de te pa

dano, ka do volili, če do baute v nedelo odprejte, ali če de se delala še ena termoelektrarna, če do se ženske lejko dale umetno oplojevati, pa takše

Smo pa ena redki držav, ka pošila svoje najbole vrle vojake na romanje v Lurd. Na stroške vojske seveda. Kakše priprošnje so tan oddali smo nažalost nej zvedeli. Mogoče za nouve tanke, ali pa kakšo malo podmornico za piranski zaliv. So se pa naši parlamentarci na Brionaj sestali s hrvaškimi. Od sej gamau mo si prej dobri, ka dobri ljubili se bomo. Nikši incidentof več. Nika. Ena sama ljubezen. Zakoj so se glj na Brionaj sestali, mi je nej jasno. Mogoče so čakali kakšo prikazovanje. Maloga Joškoja s Kumrovca. Ka bi nji pamet presvejo.

Junija se se dosta gučalo tuj od nekše zemle pa šume pa parcel, do šteri bi naj neštetni poslanci fejest po fali prišli. Ja pa ka te. Pa što nebi če bi bil pri kopanju. Kakši

hektar šume bi naš ati tuj fčasi po tej cenaj kūjpo kak je zadnje čase oli dragi. Ali pa travnika. Nikdar ne vejš ge do golf igrišče delali. Mogoče da pri

nas v Bakofcaj tudi.

Ministrica za kmetijstvo pa še se ka coj ide, se pa ne kaže rada v javnosti. Če je pa prej betežna. Samo te da bi ona na pregled naj šla, je tan nišče ne opazi. S srcon ma prej težave. Mogoče pa s špřebavof tuj, kak ga serefo f ton našon kmetijstvi. Zavolo nej glj prave zakonodaje dohodninske nan je EU štopala več kak 18 milijonof Evrov, za razvoj podeželja. Pa se zatou nišče ne trga.

So pa po brzōn postopki sprejeli zakon o RTV-ji pa istospolnih zvezah. Tou ka bi radi obvladovali medije, tak nikoga ne čudi. Mediji lejko friško koga postavijo za nadheroja ali ga pa z enin prispefkon total vničijo. No to o istospolnih zvezah, pa ge glj ne razmin. No nej ka bi nej razino. Samo so tej ka te zakon nūcajo že pravli, ka je zanikof. Naš ati je pravo, ka je lekar sploj nej bil njn namenjeni. Do zaj so nas tej naši prejnji v glavou, zaj do nas pa lejko tuj odzaja. Po zakonī prosn lipou!

P. S. Vrli bojte. Pa na dopusti preveč ne zapravljate. Ka de pa friško gesen pa te mogli oli ali pa drva kūjpati. Ka od zvezkof pa knjig sploj ne gučin.

Vas lipou pozdravla

VANEK

Z očmi mladega farmacevta Bojana Madjarja

»Motivira me predvsem možnost, pomagati ljudem«

»Odločitev za študij farmacije pravzaprav nikoli ni bila sama po sebi umevna. Po končani osnovni šoli sem se vpisal na gimnazijo v Murski Soboti in se v bistvu šele tik pred zdajci odločil za farmacijo. V igri je bilo več opcij, nazadnje sem tehtal med farmacijo in mikrobiologijo. Na koncu je padla odločitev za farmacijo. Kot eden od odločilnih dejavnikov je bila vsekakor možnost zaposlitve,« priznava magister farmacije Bojan Madjar, doma na Ivancih, ki trenutno opravlja svoje službene dolžnosti v lendavski lekarni.

»Je pa res, da nisem šel na fakulteto z jasno izraženo predstavo, kaj bom počel po diplomi. Po vojaščini sem, tudi zato, ker je bila žena zaposlena v Ljubljani, sprejel ponudbo za strokovnega sodelavca tujega farmacevtskega podjetja pri promociji zdravil na območju Slovenije. Na začetku sem užival, potem pa je postalo zaradi več dejavnikov precej naporno. Ob rojstvu hčerke še toliko bolj, saj so z napredovanji prišle dodatne obveznosti in podaljšanje delovnega časa z 8 na 12 ur. To je vplivalo na odločitev o spremembi delovnega okolja. Po treh letih življenja v prestolnici sva se vrnila v domači kraj, kjer imava starše, ki nama pomagajo pri varstvu hčerke, in tudi precej prijateljev iz otroških let,« zve od sogovornika.

»To delo je zame precej dinamično«

»Imel sem srečo, da sem dobil pripravništvo v Pomurskih lekarnah, čemur je po 7 mesecih sledilo opravljanje strokovnega izpita. Potem sem podaljšal pogodbo in sedaj delam kot farmacevt receptar, trenutno v lekarni Lendava. Delo v lekarni je zelo zanimivo, a hkrati precej naporno, tudi zaradi strokovne odgovornosti. Zame je tudi precej dinamično, saj velikokrat nadomeščam kolege. Tako sem doslej delal že v večini lekarniških enot v Pomurju.«

Kako pa ste se živeli v nov kolektiv?

»Gre za prijazen kolektiv, kjer sem bil toplo sprejet, kar verjetno navsezadnje občutijo tudi stranke. Pri delu v lekarni me predvsem motivira možnost, pomagati ljudem.«

Ozaveščanje ljudi o zdravem načinu življenja

»Eden od načinov pomoči ljudem je tudi pisanje član-

kov v vašem časopisu. S tem se tudi sam sproti izobražujem, obenem pa se vključujem v sistem ozaveščanja ljudi o zdravem načinu življenja. Ljudje se na žalost vse premalo zavedajo, da prenehanje kajenja in pitja alkohola, zdrava prehrana, dovolj gibanja, odsotnost stresa ter navsezadnje pozitiven pogled na življenje zelo zmanjšajo možnost mnogih hudih obolenj. Gre za zelo preprost recept, ki pa je v praksi v mnogih primerih težko izvedljiv. V bistvu sta potrebni samo nekaj samodiscipline in močna volja.«

Bi nam zaupali načrte za prihodnost?

»Vse je odvisno od tega, kako bo z mojo in ženino zaposlitvijo. Če je ne bomo podaljšali, se bomo prisiljeni

dokončno preseliti v Ljubljano. Nadejam se, da bo država sprevidela, kako se splača dragocen potencial farmacevtov strokovno izkoristiti in nas močneje povezati v zdravstveno mrežo. Dejstvo je, da ne gre za navadne prodajalce zdravil, saj imajo farmacevti veliko odgovornost. Ob ogromnem znanju o boleznih in zdravljenjih namreč omogočamo pravilno, predvsem pa varno zdravljenje naših pacientov.«

Milan Jerše



Pomurske lekarne razkrivajo zdravilne skrivnosti

Otroci in varno sončenje – sedem pravil

Prihajajo toplejši dnevi, strokovnjaki napovedujejo spet dolgo vroče poletje in obeta se obilica sončnih dni. Po turobni zimi si kar želimo sonca, saj zelo ugodno vpliva tako na naravo kot na ljudi. Vendar bodimo previdni, sončni žarki lahko prinesejo poleg koristi tudi škodo za človeški organizem:

- zmanjšajo obrambno sposobnost pred različnimi boleznimi,
- med drugim povzročijo težave z vidom,
- sončne pege, gubasto in žusnjasto kožo
- ter kožni rak.

Zlasti slednji predstavlja veliko grožnjo. V hitrem porastu je po številu novo odkritih primerov in velikokrat se konča s smrtnim izidom. V ZDA unne vsako uro en človek za posledicami melanoma – najhujše oblike kožnega raka. Tudi starostna meja pojavnosti se znižuje. Če se je pred desetletjem pojavljal predvsem pri petdesetletnikih, je danes zelo pogost že pri dvajsetletnikih.

Kožni rak nastane zaradi okvar dedne zasnove pod vplivom UV-žarkov in ker se le-te kopičijo, je še toliko bolj pomembna pravilna zaščita otrok že od rojstva naprej. Zdravniki so že pred leti pripravili navodila za starše v obliki sedmih pravil, ki zmanjšajo tveganje, da bi sončni žarki razvili neugodne učinke:

1. Izogibanje soncu

Opozorilo je pomembno še zlasti med 10 in 16 uro, ko so sončni žarki najbolj močni. Naj vas ne zavede oblačno vreme, saj lahko do 80 odstotkov škodljivih sončnih žarkov prodre tudi skozi meglice in oblake. Otroci naj se zunaj raje večino časa igrajo v senci.

a. Zaščitne kreme

Uporabljajte zaščitno kremo s faktorjem 15 proti UVB-žarkom ali višjim, ki jo nanesite 30 do 15 minut pred izpostavitvijo neposrednim sončnim žarkom. Pri nakupu bodite pozorni, ali krema zaščiti tudi pred UVA-žarki. Nanesemo jo na vse izpostavljene dele kože, na lica, nos, ušesa, vrat, roke in noge. Postopek ponovimo čez čas, oziroma vedno, ko pridejo otroci iz vode, če se kopajo. Pri dojenčkih, mlajših od 6 mesecev, zaščitnih

krem ne uporabljamo, zato njihove kože neposredno soncu ne smemo izpostavljati.

b. Naglavna pokrivala

S klobukom lahko uspešno zaščitimo glavo, vrat, ušesa ter oči.

c. Zaščitna sončna očala

Sončna očala zelo dobro zaščitijo oči, če imajo zanesljivo zaščito pred UV-sevanjem. Nekakovostna naredijo več škode kot koristi. Kakovostna lahko kupite predvsem pri optiku.

d. Primerna obleka

Oblecite otroke v lahna, ohlapna oblačila, ki dihaajo: srajce z dolgimi rokavi, dolge hlače ali krila.

e. Brez umetnih postopkov za porjavitev

Za otroke niso primerni nobeni umetni pripomočki in sredstva za porjavitev, kot je, denimo, uporaba solarijev ali tablet za porjavitev.

f. Redno pregledovanje kože

Enkrat mesečno pregledajte vse telo in bodite predvsem pozorni na spremembo velikosti, oblike in barve rojstnih znamenj, peg ali lis na koži. Če opazite kakšne spremembe, denimo sumljivo rano, ki se ne celi, obiščite zdravnika.

Sončenju se seveda ni treba povsem odpovedati, saj je navsezadnje tudi koristno. S pomočjo sončnih žarkov nastaja vitamin D, ki je skupaj s kalcijem potreben za tvorbo kosti. Zelo pomembno dejstvo za otroke v obdobju rasti. Poleg tega toplota poživlja krvni obtok, prek spodbude nekaterih hormonov pa je blagodejna za duševno počutje in priskrbi nekakšno poletno dobro voljo. A, kot že rečeno, velja biti previden. Sončni žarki so namreč iz leta v leto, predvsem po zaslugi mačehovskega odnosa do narave, zmerom bolj škodljivi. V največji nevarnosti so otroci. Zato jim postrezite s sedmimi zaščitnimi ukrepi. Sedem je pravilno število. Naj otroci občutijo srečni pravilni konec na svoji koži!

Bojan Madjar, mag. farm.

Z našega štedilnika

(za 4 osebe)

Ananas, melona in rakci v solati

8 listov glavnote solate, 100 g rdečih redkvic, 2 paradižnika, 200 g melone, 200 g svežega ananasa ali iz konzerve, 100 g zamrznjenih rakcev, 2 žlici oljčnega olja, 2 žlici limoninega soka, pol čajne žličke gorčice, 2 žlici sladke smetane, sol, poper, 1 šalotka, 1 strok česna, nekaj nasekljanih listov bazilike, melise in peteršilja

Rakce odtalimo, če imamo sveže, jih skuhamo in ohladimo. Solatne liste operemo, enako tudi paradižnik, in osušimo. Redkvice operemo in narežemo na rezine. Melono in ananas olupimo ter narežemo na majhne kose, paradižnik pa narežemo na osmine. Vse sestavine pomešamo z rakci in nadevamo na krožnik, na katerega smo dali solatne liste. Za solatno omako zmešamo olje z limoninim sokom, sladko smetano in gorčico ter začnimo s soljo in poprom. Šalotko in česen olupimo ter na drobno nasekljamo in vmešamo v omako. Solato prelijemo s pripravljeno omako, potresemo z nasekljanimi zelišči in pustimo nekaj časa, da se sestavine prepojijo z omako. Solato okrasimo z listi zelišč in jo ponudimo.

Hladna breskova juha s sladkimi zdrobovimi cmoki

80 g breskev, 2,5 dl vode, 1,5 dl belega vina, 4 žličke breskovega likerja, 3 jedilne žlice rjavega sladkorja, 2 žlici limoninega soka, ščepec zmletga muškatnega oreška, 1 žlica drobno narezane mete

Breskve operemo, odstranimo koščice in narežemo na drobne kocke.

Narezane breskve, vodo, vino, sladkor in limonin sok damo v lonec in skuhamo do mehkega. Nato juho zmešamo z mešalnikom in ohladimo. Juho izboljšamo z breskovim likerjem in muškatnim oreškom.

Janez Gjergjek, vodja kuhinje hotela Radin



Sladki zdrobovi cmoki

4 dl mleka, 2 žlici sladkorja, ščepec soli, naribane limonine lupine, 50 g pšeničnega zdroba

Mleko zavremo, dodamo sladkor, sol, naribano lupino ter vmešamo zdrob in blagi temperaturi mešamo nekaj minut.

Cmoke oblikujemo s pomočjo dvohličnih Juho nalijemo v krožnike in dodamo žličnike. Juho lahko ponudimo hladno ali mlačno.

Račje prsi z ragujem iz penine

4 kosi račjih prsi, sol, poper, žlička gorčice, 1 žlica paradižnikovega kečapa, 100 g svetlo 1 žlica medu, olje za pečenje, 100 g svetlo šampinjonov, 200 g belega grozdja, 30 g mandeljnov, 30 g masla, 1,5 dl suhe penine

Prsi solimo, popramo, namažemo z mešanico gorčice, kečapa in medu ter na vročem olju opečemo. Nato jih damo v vročo pečico in pečemo približno 30-40 minut.

Med pečenjem jih nekoliko zalijemo. Omako, ki je nastala med pečenjem, zalijemo z nekaj penine in rahlo prevremo ter odstavimo.

Šampinjone operemo in narežemo na lističe. Na maslu rahlo prepražimo šampinjone, na lističe narezane šampinjone, grozdje ter vse skupaj zalijemo z omako, rahlo prevremo in dolijemo se ob penine.

Omako nalijemo na krožnik in položimo pečene prsi ter kot pri predhodni ponudimo nadevane bučke s proseno kašo in avokadom.

Nadevane bučke s proseno kašo in avokadom

4 bučke (cukrni), 200 g prosene kaše, 100 g zelenjavne osnove, 1 dl olja, 100 g suhih sliv, 150 g skute, 2 avokada, 100 g majaron, muškat, sol, poper

Na maščobi rahlo popražimo oprano kašo in zalijemo z zelenjavno osnovo. Pokrito dušimo približno 10 minut. Na koncu dodamo narezane suhe slive, kocke narezan avokado in začnimo. Bučke skupaj pomešamo in začnimo. Bučke operemo in izdoblamo seme ter nadevamo s proseno maso. Nadevane ovijemo v folijo in pečemo v pečici približno 5 minut pri 170 °C. Bučkam odstranimo folijo in ponudimo.

Ribezove penaste rezine

5 jajc, 100 g sladkorja v prahu, 1 ščepec vanilijevega sladkorja, naribana lupina 1 limone, 90 g moke, 90 g jedilnega škroba, 100 g sončničnega olja, 100 g ribeza

Ribez operemo in očistimo. obložimo s papirjem za peko in penaste segrejemo na 180 °C.

Moko in jedilni škrob presejemo. Jajca, sladkor v prahu, sol, vanilijev sladkor in naribano limonino lupino penasto pemo.

Proti koncu počasi dolivamo olje in imamo maso gotovo, primešamo maslo, škrobom in ribez. Maso namažemo na pekač in pečemo približno 15-20 minut. Pečeno vzamemo iz pečice in ohladimo. Sestavine za sneg: 4 beljaki, 120 g sladkorja, 120 g ribeza

Iz beljakov in sladkorja naredimo sneg, ki mu dodamo opran in ohlajen maslo. Snežno maso namažemo na ohlajeno steno in pri temperaturi 230 °C pečemo nekaj minut, da dobi barvo, nato ohladimo. Narežemo na pravokotne oblike in posujemo z listi melise.

Avanturistično

Besede mode

Na lekarniški tehničari

Potovalna driska na poti po eksotičnih krajih

Potnice načrtujemo dolgoročno in kratkoročno, približno tako kot kredit. Pri obeh se zna zgoditi, da nista bila v planu. Dovolj je povabilo v Pariz ali na Dunaj za en dan in že se znajdemo v težavah, kaj je preveč in kaj premalo za avanturistično pohajkovanje. Vsak nahrbtnik se zdi premajhen in najraje bi imeli čudežno torbo s risanke Sport Billy. Jutranji obrisi mestnega jedra so zamegljeni kot naš prihod v novo dogodivščino. Za jasnejši pogled je nujna le sončnih očal še ne potrebujemo. Še dobro, da smo vzeli s seboj jakno, kajti senca visokih stavb ne popušča betonski vročini. Med predlogov, kako je lahko naše raziskovanje udobnejše in zanimivejše, je pred vami.

Nahrtnik

Predvsem naj bo živahnih opozorilnih barv, da ga nikoli ne spustimo z oči. Obrobe iz fluorescenčnih trakov so dobrodošle predvsem v tistem tavanju. Nahrtnik z več žepi je sicer super, vendar je to stvar navade in onosa tudi kakšen zares skrit nam pride prav.

V nahrtniku

V nahrtniku skrivi koticček pospravimo dokumente, denar in ključ. Mobilni telefon naj bo tudi dosegljiv. Nikoli niso odveč kakšen majhen paripar, vizitka in svinčnik. Kompaktni aparat je skoraj nujen, tako kot svetla mesta.

Tudi voda je nepogrešljiva, zato je dobro, da je steklenička pripravljena v kak stranski predal ali preklap. Najpogostejša glasbena tehnologija raje doma, da bodo vtisi mesta pristnejši.

Obleka in obutev

Jakna ali jakna naj bo edino oblačilo iz



njenaravnih vlaken. Vse drugo naj bo iz bombaža in njegovih mešanic z lanom in elastanom. Nič nam ne more pokvariti dneva bolj kot neprijetno oblačilo ali obutev. Po celodnevem pohajkovanju bomo čevlje sezuli z največjim veseljem, vendar dober čevljev ne bo pustil žuljev.

Avanturistično je lahko vse nepričakovano, vendar poskrbimo, da se bodo spominjali naše modre majice.

Tatjana Kalamar Morales

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Za odpravljanje neke bolezni je pomembno, da do podrobnosti poznamo njen pravi izvor in posledice. Čeprav smo poučeni, kaj se dogaja, se zdravljenja ali lajšanja bolezni lotevamo napačno in si s tem stanje lahko še poslabšamo ali izzovemo nove nepredvidene težave, ki imajo lahko hude posledice.

Gospa Štefka, pravite, da imate težave z žilami. Imate povzročeno krčne žile, kar vas moti. Ne le zaradi videza, ampak vas mučijo krči in bolečine v mišicah nog. Vaše vprašanje je, kaj storiti, da bi se težave vsaj zmanjšale, če se dajo odpraviti? Masirate se, pa ne veste, ali se masirate pravilno. Pa tudi, s čim se masirate? Vzrokov za nabrekle ali vozlaste površinske venske žile, ki se najpogostejše pojavljajo na nogah (lahko pa tudi drugje, predvsem so to stenozi, hemoroidi), je več. Najpogostejši pa so: čezmerna telesna aktivnost, stoječe delo, pogosto pa jih povzroča spanje na trdem vodnem toku, ki močno negativno deluje na venske zaklopke. Nekateri bolniki nimajo težav, drugi čutijo hude bolečine na prizadetem nogi, tretji se poleg omenjenega pojavljajo otekline in glasnjevi. Pogosto pa se pojavlja tudi trdovratno otekanje nog, in to še bolj pri prizadetosti notranjih - mišičnih žil.

Če to traja dalj časa, pride do slabe oskrbe s kisikom v nogah in s tem se zmanjšajo tudi hranilne snovi, kar povzroča krče, koža se bistveno stanjša, otrdi, postane suha, se lušči in obarva, kar v hujših primerih privede do razjede na nogi (odprte žile). Ker vemo, da so venske žile v nogah, ki kri dovajajo k srcu, od koder se pretaka v pljuča, moramo biti pri zdravljenju ven previdni, posebej, če imamo, ker lahko poleg vseh omenjenih težav pride do odločitve, ali se nabirajo apnenčasti strdki (kalcij). Če se odločimo za olajšano terapijo v obliki masaže, kar sicer priporočljivo, pa moramo krčne žile pa tudi notranje žile, ki nastajajo v globoko ležečih venah, masirati s pravih smeri gibov (v smeri urinega kazalca) navzdol po prstih in ne obratno proti srcu.

Kaj lahko? Prastare metode, ki so nastale še v času, ko so bili ljudje bolj aktivni, največ enkrat tedensko in skoraj niso poznali bolečine in trigliceridov, govorijo (in jih marsikdo še danes), da masiramo žile v smeri proti srcu. Ta metoda je veljavna le za zdrave žile, in to pri športnikih, da se po vadbi v pljuča, kjer se opleniti s kisikom, kar poveča krvni pretok. Pri obolelih žilah pa moramo upoštevati tudi, ko krožna kri odda kisik v mišice, se po venskih žilah vrača k srcu. To pa venske žile opravljajo s pomočjo mišic, ki se napenja, lahko tudi prevelika količina kalcija, ki se po telesu prenaša v obliki trigliceridov, ki se po telesu prenašajo v obliki apnenec, je nevarno, da se le-ti nakopičijo v žilah, in če

take žile masiramo proti srcu, se lahko oblikujejo strdki, ki povzročajo zamašitev žile in povečajo rizičnost za miokardni infarkt. Lahko pa pride tudi do pljučnega infarkta. Glede na vsa ta rizična dejstva in na osnovi lastnih preizkusov in izkušenj Vam, gospa Štefka, in tudi vsem drugim, ki imate podobne težave, še posebej pa bolnikom, ki bolečate za arteriosklerozo, hipertenzijo, artritisom, trombozo in embolijo, priporočam ročno masažo stran od srca, pljuč in možganov. Te dele moramo z masažo razbremeniti, ne pa jih obremenjevati. Če masiramo proti srcu, velikokrat povzročimo infarkt, če pa masiramo žile k prstom, lahko strdke s pravilnim prijemom v prstih stopimo, razbijemo, uničimo in s tem bistveno zmanjšamo rizičnost infarkta. Za masažo ožilja vam priporočam izvleček divjega kostanja. Ti izvlečki se dobijo v obliki maž ali tinktur, lahko pa si ga naredite tudi sami, zato vam bom izdal recept.

Jeseni naberite sveži divji kostanj (najboljši je rdeče cvetoč), količina je odvisna od tega, koliko zdravila boste delali. Kostanj olupite in naribajte ali narežite na drobne koščke ter dajte v steklenico in nanj nalijte tropinovko (sadjevec), ne slivovke. Vsakega mora biti polovica. Če imate litrsko steklenico, na pol litra kostanja do vrha nalijte tropinovko. Steklenico zaprite, jo dajte v topel in temen prostor ter vsak drugi dan močno premešajte. Po nekaj tednih lahko zdravilo uporabljate. Najboljše je, če vsebino precedite v čisto steklenico, zavijete v alu folijo in hranite na suhem. Pred vsako uporabo steklenico močno premešajte, tako da postane tekočina mlečno bele barve.

In še kratek odgovor Viliju, ki sprašuje, kaj naj stori, da ne bi bil tako nervozen. Glede na kratek opis vaših težav sklepam, da gre pri vas za težave s spanjem, ker spite na nezdruženem mestu (kozmična ali zemeljska sevanja), zato jutraj vstanete utrujeni in nervozni, ponoči med eno in tretjo uro pa se zbujate. Ker vam je po vsej verjetnosti padla življenjska energija, so se bistveno zmanjšale vaše fizične in umske sposobnosti, zato po nekaj urah postanete utrujeni in nervozni. Glede na opis in težave Vam predlagam, da se najavite za pregled v moji ordinaciji, kjer bova odkrila konkreten vzrok. Če je glava dalj časa izpostavljena omenjenim sevanjem, pride lahko do poškodbe v možganih, in to v tistem delu, ki je sestavljen iz centralnih struktur in možganskih jeder, kar pri številnih povzroča nekontrolirano vzklipljivost, še posebej pri uživalcih alkohola, kalcijevih in uživalcih drog. Škodujeta pa tudi sonce in preprih. Ker pa je nervoz in njene vzroke težko ugotoviti, saj je vzrokov ogromno, Vam predlagam, da se naročite na pregled v moji ordinaciji.

Naslednjič bom odgovoril na vprašanje gospoda Ivana, ki ima težave z govorom in požiranjem, pravega vzroka pa ni.

Na potovanju največ potnikov zbolijo, ker užijejo onesnaženo vodo ali hrano. Potovalna driska je najpogostejša težava. Prizadene vsakega petega do drugega potnika na poti iz industrializiranih držav v slabo razvit svet. Na posteljo priveže vsakega tretjega potnika in skoraj vsak drugi potnik je prisiljen spremeniti načrtovano potovanje.

Bolezni znaki

Bolnika navadno začnejo pestiti bolečine v trebuhu, sili ga na bruhanje in bruha. Tri- do desetkrat na dan odvaja tekoče blato. Nekateri bolniki imajo vročino. Bolezen lahko traja nekaj dni, redko več.

Vzrok bolezni

Voda in hrana sta najpogostejše kontaminirani s

številnimi bakterijskimi povzročitelji, virusi in paraziti, zato je okužba najpogostejša posledica uživanja oporečnih jedi in pijač. Poleg potovalne driske lahko neprevidnega uživalca doletijo tudi druge bolezni (bruceloza, kriptosporidioza, giardioza, hepatitis A in B, legione-

in elektrolite. V ta namen se priporoči uporabiti peroralno rehidracijsko raztopino. Bolnik lahko je ali pije po želji, opustiti mora le zelo sladke in gazirane pijače ter mastne jedi. Če tudi so protimikrobna zdravila učinkovita za preprečevanje, jih praviloma



loza, leptospiroza, listerioza, shistosomioza in tifus). Znanе so tudi zaskrupitve potnikov z nekaterimi vrstami rib in školjk, ki vsebujejo biološke strupe ali velike količine aminokisline histidin.

Preprečevalni ukrepi

Najpomembnejše je upoštevati splošne higienske ukrepe ter skrbno izbirati hrano in ustekleničene pijače. Najbolj velja pravilo: »Skuhaj, lupi ali pusti!« Potnik naj ne je mlačne hrane, ki je stala več ur pri sobni temperaturi. Izogne naj se sadju in zelenjavi, ki ju ni mogoče lupiti. Odreče naj se sladoledu ter nepasteriziranemu mleku in tovrstnim mlečnim izdelkom. Pije naj le ustekleničeno vodo in pijače, a ne iz poškodovane embalaže. Sicer naj vodo razkuži. Previden naj bo tudi z ledom.

Terapijski ukrepi

Pri potovalni driski ali bruhanju moramo nadomestiti izgubljeno tekočino

pri zdravih ljudeh ne uporabljamo, ker lahko jemane spremljajo številni neželeni učinki. Protimikrobna sredstva so primerna za potnike na kratkih potovanjih; za ljudi, ki so zelo dovzetni za črevesne okužbe, ter kadar je v primeru driske velika nevarnost zapletov.

Namesto povzetka

Vsako potovanje v eksotične kraje je treba skrbno načrtovati in se nanj ustrezno pripraviti. Pozanimati se je treba o ukrepih zoper različne - tudi tukaj neomenjene - nevarnosti, ki tam prežijo. Zaradi tega se svetuje vsaj en mesec pred potovanjem obisk ambulan-te za potnike, denimo Zavod za zdravstveno varstvo, Arhitekta Novaka 2 b, 9000 Murska Sobota.

Vir: Zdravi na pot + nazaj. Zavod za zdravstveno varstvo Ljubljana v sodelovanju z Inštitutom za varovanje zdravja RS, Ljubljana, 2003.

Janez Špringer, mag. farm.

Poljubljanje tudi za zdravje

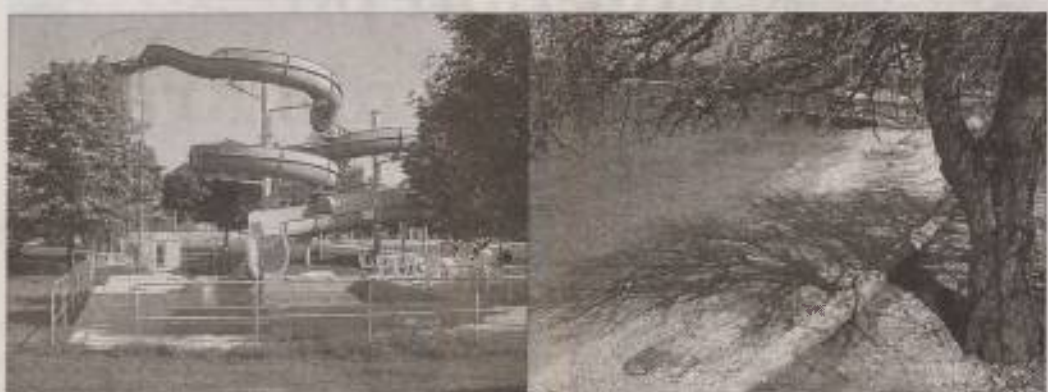
Ko se spomnite na poljub s sebi ljubo osebo, vam kar zaigra pri srcu. Ne le da je prijetno, sproži se cel sklop psiholoških procesov, ki krepijo imunski sistem in vas spodbujajo, da čim več storite za lepo in atraktivno telo. Aktivnih je veliko obraznih mišic, zaradi česar je koža videti mlajša, vi pa bolj sproščeni. Če se poljublja res zelo strastno, lahko v minuti izgori kar enajst kalorij. Je tudi čustvena meditacija, saj takrat pozabite na jezo, sprostite napetost in se osredotočite na svoje trenutno početje.

Poljub je lahko zelo seksualen, noro romantičen ali pa znak pripadnosti. Še posebej tak, ki ga s kom izmenjate prvič, je nekaj edinstvenega: takrat se sprosti veliko norepinefrina in dopamina. Poljub strasti zaznamuje sproščanje testosterona pri obeh spolih. Poljubljanje dveh partnerjev, ki sta v zvezi že dlje časa, pa sproži povečano nastajanje vazopresina in oksitocina, ki poskrbita za stanje spokojnosti, varnosti in miru.

Nagradna križanka

Od 30. VI.
do 28. VII.

HOROSKOPEN



PEN	KOLESARSKI KLUB	VRSTA REBUSA	ČASČENJE OSILA; OČITEK PRVIM KRISTJANOM	TONE PARTLIČ ZAKODNO- AFRIŠKI VELETOK	ŠVEDSKI PISATELJ HANSSON	GUSTAV IPAYEC	ENA OD ČRT NA ZEMLJE- VIDU	PESHITEV OTONA ŽUPANČICA	ROMUNSKA TELOVADKA (SIMONA)
VEDA O MORJENJU, DELITVI ČASA									
LUJDO- ŽERSTVO									
PEN	ROGOZNIČKA	PISATELJ SVETNA				ORANŽADA IZ RADENSKE NEKDANJA ŠVIČARSKA SMUČARSKA			
RUSKO TOVORNI VOZ					AM. IGRALEC (RICHARD) TEŽKA VOLNENA TKANINA				
MESNA JUNA Z ZELENAVO					TOKOVNI ODJEHNIK				
EGIPČANSKA BOGINJA NEBA				ŽURNALIST OTOK PRED JZ. OŠALO FRANCIE					
NEKDANJA EVROPSKA OKROANIZ. ZA RAZISKAVO VEŠOLJA				STAVČNO LOČILO				SLAVEN, SLOVIT ČLOVEK	SRBSKA IGRALKA IN PESNIČKA
PEN	TV UREDNIK PEČKO	HOMERIEVA PESNITEV	KATOLIŠKI ZAKRAMENT					BENETKE	VRSTA VIŠNJE
NAMENSKA ZGRADBA					STAVBA ZA ŽIVINO				
NEKDANJE PAPEŽEVO POKRVALO					TROPSKI KUŠČAR				
MISTER			GLASBENA ZASEDA NEKO. ANG. NOGOMETAS (PAUL)						
NEKDANJI UGAJOSKI DIKTATOR (IDI)				RASTLINA IZ TUNH KRAJEV VODNIROVA PEŠEN					
NORDIJSKA BOGINJA MORJA				SPODNJI DEL POŠODE	POLOŽAJ PRI JOGI		PODEŽELSKO NASELJE KRAJ POD FRIŠKO GORO		
PEN	ZAKOLIČENA SMER BODOČE CESTE	USLUŽBENEC NA MEJI	PRAŠIČJI GOREC					OTROŠKO VOZILCE	OSTANEK KART PO DELJENJU
MITER SUNKOVIT PREMIL, TRESLJAJ					LASTNINA IZVAJALEC RECITALA				
RAFKO IRŠOLIC			ZELJŠČNI LITER GORSKI REŠEVALNI ČOLN			KONRAD ADENAUER	HUD ČINIZEM		
IRANSKO NOMADSKO PLEME				PREGNAN- STVO TOVARNA POŠODE V CELJU					
DEJAST ZOB						DANSKI OTOK	DEL NOGE		
PIANIST BERTONCELI				GRŠKA ČRKA					
								NAŠ MATEMATIK (JURIJ)	FRANČOSKI PISATELJ (EMILE)
				PROVINCIA V SEVERNI ŠPANJI					
				ATENSKI KRALJ V GRŠKI MITOLOGIJ					
				RUSKA REKA, PRITOK BELEGA MORJA					
				BOŽJE POTNIK					

Nagrade za izžrebane reševalce

1. nagrada: knjiga Lahko jem, mag. Branislava Belovič, 2. nagrada knjiga Boug žegnaj, Branko Časar in 3.-7. nagrada je praktična.

Pravilne rešitve osenčenih polj napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 7. julija 2005.

Rešitev: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitve KRIŽANKE z dne 16. 6. 2005:

PRVOLIGAŠ NK NAFTA, GORAN RISTIČ, DAMIR ROB, MILAN KOBLENCER,

1. nagrada: KNJIGA Lahko jem, mag. Branislava Belovič; Darinka Prša, Lenda vske Gorice 637, 9220 Lendava

2. nagrada: KNJIGA Boug žegnaj, Branko Časar: Gregor Maučec, Kratka ul. 5, 9224 Turnišče

3.-7. nagrada Vestnikova majica: Nele Senčar, Žepovci 113, 9253 Apače Lidija Jošar, Šulinci 68, 9203 Petrovci Gorazd Vozlič, Gozdna 1, 9241 Veržej Jože Erjavec, Satahovci 58, 9000 MS Marija Višak, Poljska pot 5, 4240 Rado- vlija

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen



OVEN

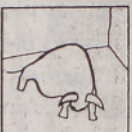
(21. III. – 20. IV.)



TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Obdobje se bo začelo z borbenostjo, pomagala bo dodatna energija. Potem pride, da boste razdraženi. Nekatere v sredini bo ljubezen, nato upor in proti koncu se boste izkazali s kreativnostjo. Ideje bodo padale kot snežinke – za julij se to lepo sliši –, a nobena ne bo dolgo ostala v glavi. Nepotrebno beganje sem in tja. Čas zahteva, da sprejmete, kar vam ponuja življenje. Pri skoraj vsaki stvari bosta pomembni strpnost in popustljivost.



BIK

(21. IV. – 21. V.)



ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Problemčke, ki se bodo porajali, boste z lahkoto prebrodili. Dobro obdobje, toda pri izdatkih bodite previdni, ker si boste želeli privoščiti več, kot boste dejansko zmogli. Resnost in togost bo zamenjala igrivost. Različne situacije bodo zahtevale prilagodljivost, vendar je to za vas področje, kamor s težavo zahajate. Možno, da se v ljubezni obrne novi list. Treba bo priznati in popraviti napako. Bolje počasneje kot prehitro.



DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)



STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

Delovnega elana vam ne bo zmanjkalo in zanimale vas bodo neverjetno različne stvari. V tem obdobju preide Merkur, vaš vladar, v leva. Primesel bo igrivost, ustvarjalnost in živahnost. To bo spodbudilo razmišljanje o prihodnosti in možnih spremembah v zvezi s službo. Vsekakor bo dobro, da kljub dopustniškemu razpoloženju spravite vse okrog vas v red. Časa vam ne primanjkuje, zato umirjeno.



RAK

(22. VI. – 22. VII.)



KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Nabralo se bo dela, vendar ne bo obremenilno. Začutili boste širokosrčnost in odprtost. Zaupanje se bo pokazalo tam, kjer ga ne boste pričakovali. Ko bo primeren čas, se zazrite vase in se spoprimate z dejstvi. Sicer dinamičen mesec in primeren za sprostitev. V mlaju si lahko privoščite neko novost ali spremembo v življenju. Pride pohvala, ki vam bo veliko pomenila in morda kaj spremenila.



LEV

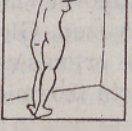
(23. VII. – 22. VIII.)



VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Takoj, morda že danes ali jutri, priporočamo spremembo videza ali stila. Nekoliko boste obrnjeni k sebi in iskali boste mir v preteklosti. Pride trenutek, ko se boste zavedali moči, ki zmore obrniti tok življenja. Zelo pomembno, ker vam bo ravno to pomagalo v okoliščinah, ki se vam bodo zdele brezupne. Samovšečnost lahko vzbudi razne negativnosti. Nikar ne zaspate na lovorikah. Dobro, da so dopusti ...



DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)



RIBI

(20. II. – 20. III.)

Intimnosti v začetku meseca bodo pripeljale do osame, nato pa bo prišlo še do nesoglasja, čeprav ne po vaši krivdi. Sicer bo mesec minil brez motenj in ga boste lahko razglasili za produktivnega. O nekaterih stvareh boste imeli svoje mnenje, vendar bo najbolje, če molčite. Potrebujete čas, da si uredite misli, in senca v juliju je primeren prostor za to. Pomembno spremembo je treba sprejeti in se potruditi.

Dinamičen in razgiban mesec, v katerem se lahko marsikaj naučite. Razgovor s prijatelji bo dobro del, na velike zahteve pozabite. Če se boste drznejši in zagovarjate svoje. Če se boste pokazala utesnjenost, se spoprimate z njo. Boste razgibano kot že dolgo ne. Radodarni boste, vendar v mejah, ki jih vaše finančno stanje dovoljuje, zato je zadeva pozitivna. Zaveznike boste našli ob pravem času.

Obrnilo se bo v pozitivno smer, na bolje. Kljub temu si zabave takrat, ko bi hoteli, ne boste mogli privoščiti. Tudi proti lenobnosti in malarnosti ne boste našli pravega orožja. Imeli boste svoje poglede, vendar to vsakomur ne bo všeč. Situacija bo zahtevala sočutenje in akcijo. Vendar dvakrat premislite, preden se spoprimate z njo. Proti koncu meseca pričakujte srečanje in zdravilo za dušo. Ne hitite!

Nadejajte se sprememb v odnosih in prihodnosti. Pomemben obisk. Stik z nadrejenimi bo morda ga boste znali obrniti sebi v prid, bo možno napredovanje. Na splošno lahko pričakujete spremembe, ki bodo spremenile vaš ritem. Veliko energije vam bo vzelo usklajevanje starih in novim. Počitek bi vam dobro prišel. Ljubezen: poudarite svojo nežno plat.

Še bo treba popraviti določene stvari, ki so v poklicnem življenju pa nekako spraviti. Da, s tem se bo treba spopasti. Kljub političnim mrtvim zahteva čas od vas pogumna dejanja. kar ne bo težko, saj je Mars vaš sovladar. Uspeh je možen, pokvarita ga lahko nevarnosti in prepirljivost. Primerno za dom, popravila in urejanje okolice, kar lahko poveča vašo reakcijo. Počitek bi vam dobro del po zdravstveno bi se bolje počutili.

Živahen in prijeten mesec, ki vas bo v začetku sicer nekoliko izčrpal, ker boste moralistično. Čas problem z odnosi. Kljub počutju boste boste dokazali sposobnosti za delo v senci. morda dobite celo kakšno priznanje. pustljivost vam bo nekoliko grenila vsakdanje bodo ljudje okrog vas vedeli, da je brez varnosti in koristi. V izrednih okoliščinah vam bo jeja tekla kot po maslu. Če nimate, poiščite.

V začetku meseca boste postavili nove preizkušnje, ki bo morda prinesla novo vrnost. Energije bo dovolj, zato tudi dobre ne bo manjkalo. življenje bo potekalo mirno. Morda bo prevelika zaposlenost. načrte. Vaša prednost so ideje, vendar ne treba uveljaviti. Bolj kot je normalno. Enosmernost svojih čustev ne omejuje. srčnost bosta v tem obdobju okrog 20.

Sprejem
pri
županu

Odličnjaki

Občina Beltinci – skupno 15 odličnjakov



Ob koncu šolskega leta je župan občine Beltinci Milan Jerše sprejel skupno 15 odličnjakov v dvorani beltinskega gradu čestital učencem, ki so bili vsa leta odličnjaki. To so: Tina Merklin iz Skakovec, Igor Podlessek, Urška Šiftar in Ines Gumilar (vsi s Cankove), Ivan Gomboc iz Gerlinec, Anja Marič iz Korovec in Mateja Vogrinčič iz Domajinec.

Ob koncu šolskega leta je župan občine Cankova Drago Vogrinčič v občinski sejni sobi sprejel osnovnošolce, ki so bili vsa leta odličnjaki. To so: Tina Merklin iz Skakovec, Igor Podlessek, Urška Šiftar in Ines Gumilar (vsi s Cankove), Ivan Gomboc iz Gerlinec, Anja Marič iz Korovec in Mateja Vogrinčič iz Domajinec.

V kratkem nagovoru jim je župan čestital in jih imenoval »zlati učenci«. Izrazil je prepričanje, da so s svojim prizadevnim učenjem in pridobljenim znanjem pripravljene na nove izzive in nadaljnje izobraževanje. Ob tem je izrazil zahvalo in pričakovanje, da bo gospodarski in vsesplošni razvoj omogočil, da se bodo nekateri med njimi kot veliki izobraženci vračali v svoje okolje in da bodo, če jih bo življenje poslalo v tujino, ostali pokončni in plemeniti Slovenci.

M. J.

Gornja Radgona: odličnjaki



Ob koncu šolskega leta je župan občine Gornja Radgona obiskuje v tem šolskem letu osnovne šole Apače s podružnico v Gornji Radgoni, Negova in dr. Janka Šlebingerja 1.107 otrok. V Glasbeno šolo Gornja Radgona, ki deluje za območje občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, pa je vključenih 289 otrok. Izmed vseh sedaj vključenih v osnovne šole je 36 takih, ki so imeli ves čas šolanja odličen uspeh. V OŠ Gornja Radgona so to: Aleksander Bakračević, Tea Beznec, Ana Ferjan, Monika Fridau, Matej Cebec, Sandra Hamler, Tadej Hofman, Rok Horvat, Matjaž Jakopič, Niko Kardinar, Mateja Kaučič, Maša Orgolič, Natalija Roškar, Gregor Rožič, Tomaž Strakl, Katarina Ribaut, Tanja Vajs in Matevž Zih. V OŠ Apače s podružnico Stogovci so bili ves čas odličnjaki Aleksandra Doberšek, Denis Bence, Nika Brezniki, Jernej Hribar, Kaja Kočar, Martina Kardinar, Matic Maruško, Melani Rošker, Janja Salaj in Monika Trost. V OŠ Trstenjaka Negova pa so to: Marjana Bratuša, Anja Jaušovec in Simona Mlinarič. V OŠ dr. Janka Šlebingerja Gornja Radgona sta bila odličnjaka Jasmina Pukšič in Vlado Černel. V Glasbeni šoli pa so ves čas šolanja dosegali odlične uspehe: Matej Cebec, Marko Kosič in Simona Mlinarič. V dvorani radgonskega gradu je Anton Jerše sprejel skupno 36 odličnjakov (na posnetku), jim čestital za njihove uspehe in jih pozval, da se po končanem izobraževanju vrnejo v domače okolje.

F. Kl., foto: O. B.

Ob koncu šolskega leta je večina pomurskih županov učence osnovnih šol, ki so se vse leto trudili in dosegali poleg svojih šolskih obveznosti vidnejše rezultate, želela prav posebej nagraditi, pa naj bo to s praktičnimi ali knjižnimi nagradami.

Slovesne trenutke smo lovili tudi mi. Ker pa je bilo sprejemov in učencev veliko, smo se odločili, da jih objavimo po abecednem vrstnem redu v dveh številkah.

V. P.

»Zlati učenci« občine Cankova



Ob koncu šolskega leta je župan občine Cankova Drago Vogrinčič v občinski sejni sobi sprejel osnovnošolce, ki so bili vsa leta odličnjaki. To so: Tina Merklin iz Skakovec, Igor Podlessek, Urška Šiftar in Ines Gumilar (vsi s Cankove), Ivan Gomboc iz Gerlinec, Anja Marič iz Korovec in Mateja Vogrinčič iz Domajinec.

V kratkem nagovoru jim je župan čestital in jih imenoval »zlati učenci«. Izrazil je prepričanje, da so s svojim prizadevnim učenjem in pridobljenim znanjem pripravljene na nove izzive in nadaljnje izobraževanje. Ob tem je izrazil zahvalo in pričakovanje, da bo gospodarski in vsesplošni razvoj omogočil, da se bodo nekateri med njimi kot veliki izobraženci vračali v svoje okolje in da bodo, če jih bo življenje poslalo v tujino, ostali pokončni in plemeniti Slovenci.

Milan Jerše



Odličnjaki v Črenšovcih

V Črenšovcih so priredili slovesnost za učence tamkajšnje osnovne šole Franceta Prešerna in osnovne šole Prežihovega Voranca iz Bistrice, ki so imeli odličen uspeh v vseh razredih šole. Odlični so bili: Kristina Hozjan, Viktorija Ternar, Mateja Žalig, Špela Francič in Maša Hozjan iz črenšovske šole ter Dominik Vučko, Rok Orgolič, Vesna Lebar in Jožica Škofič iz bistriske šole. Na sprejemu sta bila še ravnateljica slednje šole Terezija Zamuda in ravnatelj šole Črenšovci Štefan Ftičar.

A. B.

Odličnjaki OŠ Križevci

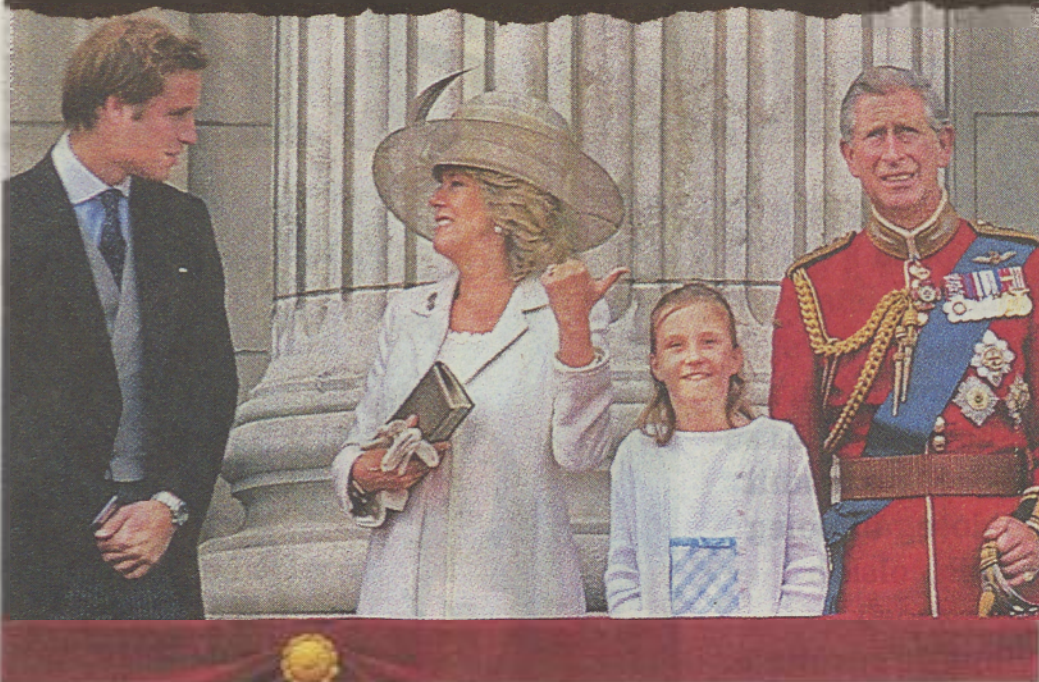
Župan občine Križevci Feliks Mavrič je na že ustaljen način sprejemal učence križevske osnovne šole, ki so v šolskem letu osvojili zlata oziroma srebrna priznanja v tekmovanju iz znanja, zlata oziroma srebrna priznanja za



raziskovalno nalogo, prva in druga mesta na različnih regijskih tekmovanjih, ter seveda tiste, ki so bili odlični vseh osem let. V letošnjem letu je to uspelo kar 16 učencem: Evgeni Bibianku, Sari Bolkovič, Sabini Brumen, Maji Kolmanič, Darji Rus, Sandiju Stanjku, Andreji Žunič, Nini Suncič, Sari Horvat, Moniki Koroša, Evi Kranjec, Joštu Slaviču, Martini Stolnik, Aleksu Tušku, Sandri Vrbnjak, Patriciji Paldauf in Iztoku Hladnu.

V. P.

Camilla prvič na dvoru



Britanska kraljica Elizabeta II. je na proslavi svojega 79. rojstnega dneva 11. junija v Buckinghamski palači (rojstni dan ima pravzaprav 21. aprila, vendar ga uradno slavijo drugo soboto v juniju) dopustila svoji snahi Camilli, da skupaj z drugimi ožjimi člani kraljevske družine z dvorskega balkona opazuje letalski miting, prirejen v njeno čast. To je bilo prvič, da se je Camilla javno in uradno pokazala pred ljudstvom »z ramo ob rami« s svojo taščo. Čeprav je kraljica že ob poroki Camilli priznala polnopravno članstvo v kraljevski družini, pa vse doslej ni pokazala kakšne prisrčnosti do svoje snahe. Princ Charles je, kot dober sin, v glavnem ves čas stal ob materi in je tako svoji mačehi delal družbo posinovljenec, princ William, s katerim se je pozneje, med parado, skupaj vozila v kočiji in se z njim, kar so vsi opazili, veliko pogovarjala.

Dekle meseca ...



je tokrat naša soseda, Berta Apfelsaft iz kraja Velden ob Vrbskem jezeru na avstrijskem Koroškem. Z možem Kurtom, ki je sicer zagrizen heimatdinstovec, imata ob jezeru majhno, vendar prijetno gostilnico, ki jo je Kurt podedoval po starih starših. Turisti radi obiskujejo starinsko opremljen lokalček predvsem zaradi okusnega piva, ki ga Kurt vari v kletnih prostorih, pa tudi zaradi prijaznega Bertinega nasmeška. Berta gostoljubno sprejme vsakega gosta in ne dela nobene razlike med njimi, najsi bodo to koroški Slovenci ali Tirolci.

Čeprav so ga oprostili, nekdanji kralj popa nima razlogov za veselje: njegova kariera je v zatonu, zaradi velikih stroškov, ki jih ima z odvetniki, pa je že prodal ranč Neverland, s katerega se bo moral izseliti 13. julija. Jackson je upnikom dolžan 250 milijonov dolarjev in bo verjetno moral prodati tudi pravice za izvajanje pesmi Bitlsov, ki jih je leta 1985 kupil za 47,5 milijona dolarjev.

Začel bo znova



Michael Jackson je sodno palačo zapustil vidno pretresen. Ob njem je mati Katherine, ki je skupaj z možem Josephom, Jackovo sestro La Toyo ter brati Randyjem, Titom in Jermaineom v sodni dvorani vsak dan spremljala sojenje.

Pevca Michaela Jacksona so oprostili vseh deset točk obtožbe. Med drugim je bil obtožen za seksualno izkoriščanje fanta Gavina Arvisa, za zadrževanje njegove družine na ranču brez njene privolitve in za dajanje alkohola mladoletnikom. Obramba je temeljila na tem, da je pevec žrtev pohlepne družine, ki si je vse to izmislila, da bi prišla do njegovega denarja. Med procesom je bilo zaslišanih 140 prič. Sojenje je trajalo dobre štiri mesece, kar je pevca očitno močno fizično in psihično izčrpalo, saj je bil v tem času kar petkrat v bolnici. Lahko bi dobil dvajset let zapore.

Ko je prišel s sodišča, kjer se je ob objavi sodbe razjokal – ravno tako starši, brat in odvetniki – ga je zunaj pričakala množica oboževalcev.

Pričakovali so, da jim bo zvezdnik kaj povedal, pa je le pomahal, ko je sedel v avto in se odpeljal na svoj ranč, kjer so se leta 2002 začele njegove težave zaradi pe-

dofilije. Takrat je britanski novinar posnel dokumentarec Življenje z Michaelom Jacksonom. Scena, ki jo je posnel s 13-letnim Gavinom Arvisom, je sprožila plaz negativnih reakcij in celo grožnje, držal ga je za roko in mu govoril, da se spanje z nekom v postelji največji izraz ljubezni.

Ob objavi sodbe so bili nekateri čarani, nekateri veseli, večina pa prepričana, da je pevec kriv in bi moral sedeti. Ne glede na vse to se bo Jackson moral sprijazniti s kruto realno situacijo: njegova kariera je praktično uničena, njegova grla je v dolgovi, odnosi s številnimi prijatelji so skaljeni. Govorijo celo, da namerava preseliti v Evropo in začeti kariero na novo s povsem novim imenom. Bo zmogel, bo imel energijo, ga bodo poslušalci sprejeli, bodo ljudje pozabili? Vprašanje je veliko, odgovor pa bo verjetno prišel zelo hitro.

Za vsak primer

Paris Hilton (24), dedinja verige hotelov Hilton, je od prihodnjega moža Parisa Latsisa, ravno tako bogatega dediča, zahtevala, da naredi test plodnosti.

Če bodo ugotovili, da ne more imeti otrok, se z njim menda ne bo poročila.

Kaj pa ljubezen, kaj pa njegovo bogastvo ...?



Nemška supermanekenka Claudia Schiffer se je dala fotografirati pred sliko britanskega ministra za trgovino Gordona Browna. Kaj pomeni njen prst pod ministrovo nosom? Ne vemo. Vemo le, da je posnetek narejen v sklopu velike akcije za boj proti siromaštvu. Svetovno znane zvezde na ta način pritiskajo na ministre najrazvitejših držav, da odpišejo dolgove najsiromašnejših dežel in tako pripomorejo k njihovu razvoju.



Donald in nekaj misic.

Nāše Melanije ni na fotografiji. Ali morda v kuhinji pripravlja narezek?

Ameriški podjetnik in milijarder Donald Trump je 11. junija praznoval svoj 50. rojstni dan, kar se končno ne sliši ravno nenavadno. Tudi to, da ga je praznoval v svojem hotelu Taj Mahal v Atlantic Cityju, ni kaj posebnega. To, da je bilo na praznovanju osem misic, ki so v svojih državah zmagale na tekmovanju za Miss Universe, je že nekoliko zanimivejše, saj česa takega, vsaj v doglednem času, ne bo doživel noben Slovenec. Med misicami je bila tudi Hrvatica Jelena Glišić, ki je dopoldne preizkusila travo Trumpovega ekskluzivnega Golf kluba Bedminster, v katerem je letna članarina pol milijona dolarjev.

Castna gostja je bila legendarna zajčica Pamela Anderson, praznovanje pa je spremljala televizijska ekipa CNN. Najbolj glavna pa je bila seveda njegova soproga Melanija, čistokrvna Slovenka iz Sevnice.



Potem ko je španska princesa, mlajša hči španskega kralja Juana Carlosa in kraljice Sofije, zapustila klinični center v Barceloni, kjer je v začetku meseca rodila hčerko Irene, so doma že nestrpno pričakovali družina. V domačem parku so se postavili v vrsto Valentin (5), Nicolas Pablo (4) in Miguel (2). Menda so fantje nestrpno pričakovali novega brata, ko pa so zvedeli, da dobijo sestro, so bili ravno tako navdušeni. Vsak je narisal, kaj bo ime, če bodo še visijo v Irenini sobici.

Ameriška filmska igralka Katie Holmes, junakinja novega filma o Batmanu, namerava pristopiti k Scientološki cerkvi. Do te odločitve je prišla samo dva meseca potem, ko se je zaljubila v Toma Cruisea.

Zaradi ljubezni spremenila vero



Če je sprememba vere dokaz za ljubezen, potem jo Tom ima. Samo po dvomesečni ljubezni se je Katie Holmes, vzgojena v katoliškem duhu, odločila, da prestopi v versko sekto, v kateri je njen izvoljenec Tom Cruise že 15 let. »Čeprav sem imela v začetku o tej sekto izredno slabo mnenje, sem zadovoljna, ker sem poslušala Toma in se ji pridružila. Spoznala sem mnoge nove stvari o sebi in svetu, ki nas obkroža,« je povedala Katie na tiskovni konferenci ob londonski premieri filma Batman: začetek. S to izjavo je zanikala pisanje nekaterih novinarjev, ki so trdili, da ji je Tom izpral možgane in jo prisilil, da se je poklonila tej nenavadni sekto, ki ima tudi v Sloveniji že precej privržencev, predvsem med intelektualci.

S Scientološko cerkvijo, ki jo je ustanovil znanstvenik in pisec znanstvenofantastičnih romanov Ron Hubbard, se je Tom seznanil v začetku devetdesetih let. Menda mu je le-ta pomagala, da si je pozdravil disleksijo (motnja pri branju in pisanju). Med člani te sekte je precej znanih imen, med njimi tudi Larry King, Goldie Hawn, John Travolta, Oliver Stone. Vsi po vrsti izjavljajo, da jim je bila ta sekta v oporo ob različnih duševnih pretresih, istočasno pa zanikajo govorice, da njihova cerkev finančno izkorišča svoje člane. Tom je aktiven član svoje verske sekte in snubi v versko skupnost nove člane, ni pa mu uspelo, da bi o tem prepričal svojo nekdanjo soprogo Nicole Kidman (pravijo, da je zaradi Nicoline neposlušnosti ravno ta cerkev uničila njun zakon) ali svojo nedavno veliko ljubezen Penelope Cruz. Zdaj Tom pravi: »Katie je zares posebna in z njo želim preživeti preostanek življenja. Datuma poroke še nisva določila, vendar bo to v bližnji prihodnosti. Hollywood bo to poroko še dolgo pomnil.« Počakajmo, pa bomo videli!

»Tako je sladek, da bi ga najraje pojedel,« je rekel producent David Furnish, ko je 14. junija v londonskem muzeju voščenih lutk Madame Tussaud zagledal kip Eltona Johna. Figuro so izdelali iz čokolade. Elton John je v anketi Cadburys Dairy Milka razglašen za najbolj priljubljeno javno osebo in tako je ta tovarna v reklamne namene financirala izdelavo njegove figure. Če smo že pri tem svetovno znanem muzeju voščenih lutk, moramo dodati, da je le-ta pred kratkim prišel v arabske roke. Zakaj bi se torej mi vznemirjali, če Anglež kupi kakšno staro domačijo na Goričkem. Pa še nekaj, da se povrnemo k »stvari«: producent Furnish in pevec Elton sta nekaj časa prikrivala, potem pa sta pa priznala tisto, kar se je že nekaj časa govorilo. Ljubita se, pa naj ljudje mislijo, kar hočejo.



Sladki Elton

Bralci Péna se predstavljajo

Romeo Horvat iz Serdice

Zamenjal že okrog štirideset avtomobilov

Čeprav je bilo tistega dne, ko sva se srečala ob Ledavskem jezeru, tam, kjer so se pred leti zbirali kopalci, jasno vreme, ni bil zadovoljen, in sicer zato, ker je bila noč premrzla. V takšnih primerih namreč ribe slabo prijemajo. Vsaj on ima takšne izkušnje; verjetno zato, ker ga ne zanima »drobiž«, ampak le kaj večjega. Izbirčen pa je tudi pri avtomobilih in še kje.

Hitro je tekel, zdaj najrajši čaka na ribe

Rodil se je pred dvaintridesetimi leti v Vadarcih. Osnovno šolo je obiskoval pri Gradu. Od vseh predmetov je imel najrajši telesno vzgojo, saj je bil med najhitrejšimi na šolskih, občinskih in regijskih tekmovanjih v teku. V Serdico pa je prišel za zeta leta 1991. Dokler je bil še samski, zlasti pa v otroških letih, je rad hodil k Ledavskemu jezeru, do koder je imel kakšnih petnajst minut hoje; če je pospešil korak, pa je bil tam v desetih minutah.

»Takrat smo se v jezeru lah-

ko kopali, saj je bila voda še kar čista in topla. Tako sem se naučil tudi plavati. Včasih smo s prijatelji skušali ujeti tudi kakšno ribo. Bilo jih je zelo veliko. To so bili zame vse, kakor zelo lepi časi. In vsakega najbrž vleče tja, kjer je preživljal lepa otroška leta. Zdaj se seveda ne hodim kopat v Ledavsko jezero, ampak me je okolica prevzela zaradi ribolova. Kadar imam kakšen prost dan, vstanem po navadi že okrog 3.30, tako da sem lahko čimprej spodaj; in skoraj vedno imam prvi prijem okrog 6.15. Namestim se na levem bregu jezera, trnek z vabo pa

odpeljem s pomočjo posebne ga čolnička na daljinsko vodenje kakšnih 250 metrov na desno stran. Na nitki imam pritrjeno zvočno napravo, tako da lahko mirno zadremam in čakam, kdaj mi bo zazvonilo. Vsenaokrog pa je mirno, le voda rahlo šumi; zrak je svež in čist, tako da je to zame res enkratno užitek. Največji je takrat, ko mi uspe ujeti kakšno večjo ribo. Moja trofeja je zaenkrat amur, ki je tehtal 17,5 kilograma. Ni mi znano, da bi kdo v tem jezeru ujel večjega.

Romeo mi je o ribolovu še povedal, da se občasno zapele tudi k Blaguškemu jezeru in gramoznici pri Kupšincih, pozimi pa gre na ribolov k reki Muri. Ujete ribe običajno tudi sam pripravi. Ima jih zelo rad. Pravi, da zna pripraviti tudi druge jedi, ne bi pa upal peči potic. Odkar ga je zagrabila ta ribolovna strast, vse manj zahaja v gostilne in njegova žena Ivanka pravi, da se je tudi drugače precej spremenil na bolje, čeprav je bil tudi prej še kar v redu.

V Avstriji tesar, njegova strast pa so tudi avtomobili

Po poklicu je priučen tesar.

»Tu je običajno moje mesto za ribolov. Trnke z vabo najprej odpeljem s pomočjo čolnička na daljinsko vodenje kakšnih 250 metrov na drugo stran jezera, si namestim na vrvice zvočne naprave, potem pa lahko sedem in mirno zadremam.«



»Ko mi je bilo sedem let, sem potreboval takšno osebno fotografijo, da sem lahko z mamo potoval na obisk k očetu v Nemčijo. To je bilo zame nekaj vznemirljivega. Spominjam se, da sem dobil za darilo tudi novo ročno uro.«



»To je doslej moja največja ribiška trofeja – amur, ujet v Ledavskem jezeru, ki je tehtal 17,5 kilograma.«

Kvalifikacijo mu je uspelo opraviti pri gradbenem podjetju Pomurje, potem ko je bil nekaj časa tamkaj zaposlen kot »navaden« delavec.

»To je bilo ravno takrat, ko je podjetje zašlo v krizo, zato sem si moral iskati drugo službo. Brez težav sem dobil delo v Avstriji, kamor se vozim skoraj vsak dan. Medtem so mi že zaupali vodenje skupine za določena dela pri pokrivanju ostrejš ali pri opažih na posameznih gradbiščih. Doma imamo tudi kmetijo. Žena je po poklicu kmetijska tehničarka in deset let smo se intenzivno ukvarjali z rejo plemenskih svinj oz. pujskov, nekaj časa pa tudi krav molznic, zato smo vzeli v najem okrog štiri hektarje zemlje. A smo prišli do spoznanja, da se nam skoraj ne splača delati, zato smo vse prodali in dali v najem tudi svojo zemljo. Tako imam zdaj tudi dovolj časa za ribolov.«

Romeo veseli tudi glasba. Njegov oče Drago je igral harmoniko in kitaro v triu Lastovka v nemškem Ingolstadt, kjer je bil zaposlen. Brat Beno pa je imel doma klavir in skušal pritegniti k igranju tudi Romea. No, njega je mikala predvsem harmonika.

Pogrešal jo je predvsem na ženinem domu v Vadarcih, zato si jo je čez kakšni dve leti kupil in zdaj občasno igra – v glavnem le zase, za svojo dušo. Poleg harmonike so njegove priljubljene stvari pri hiši tudi psiček Nedo in pičiči par »striglic«. Njegova velika strast pa so še avtomobili.

»Ne da bi se želel hvaliti, ampak je res, da sem zamenjal že okrog štirideset avtomobilov. Med drugim sem kupil tudi dva nova in enega rabljenega mercedesa, imel pa sem še ferarija, porscheja ... Trenutno se največ vozim z BMV-jem, na ribolov pa s škodo, ki jo kmalu nameram prodati in si kupiti kakšnega terenca.«



»Tole sem v delovni opravi na gradbišču podzemnih garaž pod središčem avstrijskega Gradca.«



»Kadar pridem domov, se me posebno razveseli psiček Nedo.«



Oba sta Veržejca. On, piše se Brunec, je po poklicu zidar in dela, kar je treba po gradbiščih Gradbenega inženiringa Gomboc. V prostem času igra in poje ali pa se druži (ga neguje, trenira, tekmuje) s konjem kasačem. Ona, piše se Strnad, je trgovka, dela razna dela v VIZ Veržej, v prostem času pa poje, pleše pri FS ... Oba pa sta že peto leto glasbeni duet z naslovom Holiday. V prevodu pomeni to počitnice ali dopust, no, njiju čaka prav zdaj precej nastopov na raznih zaključkih, abrahamih, rojstnih dnevih ...

FOTO JOG

FOTO JOG